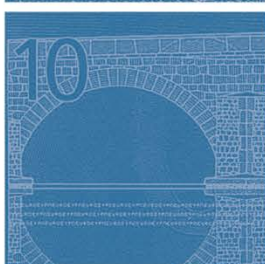

EUROPESE CENTRALE BANK

EUROSYSTEEM

GIDS VOOR BANKENTOEZICHT

September 2014

© Europese Centrale Bank, 2014

Adres	Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Duitsland
Postadres	Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Duitsland
Telefoon	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.europa.eu

Alle rechten voorbehouden. Reproductie voor educatieve en niet-commerciële doeleinden is toegestaan, op voorwaarde dat de bron wordt vermeld.

ISBN	978-92-899-1425-3
EU-catalogusnummer	QB-02-14-914-NL-N

Inhoud

Voorwoord	1
1 Inleiding	3
2 Toezichtsbeginselen	5
3 De werking van het SSM	9
3.1 De verdeling van taken tussen de ECB en de NBA's	9
3.2 Besluitvorming binnen het SSM	13
3.3 Operationele structuur van het SSM	15
3.4 De toezichtscyclus	19
4 De uitoefening van het toezicht in het SSM	28
4.1 Vergunningen, de verwerving van gekwalificeerde deelnemingen, de intrekking van vergunningen	28
4.2 Toezicht op belangrijke instellingen	31
4.3 Toezicht op minder belangrijke instellingen	42
4.4 Algehele kwaliteits- en planningcontrole	46
5 Afkortingen	48

VOORWOORD

Deze gids is een belangrijke mijlpaal in de uitvoering van het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme (GTM; in het Engels "Single Supervisory Mechanism" en dus ook SSM genoemd), het nieuwe systeem van financieel toezicht dat vanaf oktober 2014 de Europese Centrale Bank (ECB) en de nationale bevoegde autoriteiten (NBA's)¹ van de landen van het eurogebied zal omvatten. De gids (in het Interinstitutioneel Akkoord tussen het Europees Parlement en de Europese Centrale Bank de 'leidraad over haar toezichtpraktijken') legt de werking van het SSM uit en bevat richtsnoeren inzake de toezichtpraktijken van het SSM.

Het SSM, dat officieel in november 2014 van kracht wordt, is een stap op weg naar verdere Europese harmonisatie. Het SSM bevordert het gebruik van één set regels en standaarden (het "single rulebook") die als basis kan dienen bij het prudentieel toezicht op kredietinstellingen om het bankwezen van het eurogebied te verstevigen. Het SSM, dat is opgericht naar aanleiding van de lessen die getrokken zijn uit de financiële crisis, is gebaseerd op gezamenlijk overeengekomen beginselen en normen. Het toezicht wordt verricht door de ECB, in samenwerking met de nationale toezichthoudende autoriteiten van de deelnemende lidstaten.² Met het SSM wordt niet opnieuw het wiel uitgevonden maar wordt gepoogd voort te bouwen op de beste bestaande toezichtpraktijken. Het SSM werkt samen met de Europese Bankautoriteit (EBA), het Europees Parlement, de Eurogroep, de Europese Commissie en het Europees Comité voor Systemrisico's (ESRB) in het kader van hun respectieve mandaten, en zal rekening houden met alle belanghebbenden en andere internationale organen en normeringsinstanties.

Het SSM bestaat uit de ECB en de NBA's van de deelnemende lidstaten en combineert zodoende de sterke punten, ervaring en deskundigheid van al deze instellingen. De ECB is verantwoordelijk voor de doeltreffende en consistente werking van het SSM en houdt toezicht op de werking van het stelsel, op basis van de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de ECB en de NBA's als bedoeld in de GTM-Verordening.³ Om te zorgen voor doeltreffend toezicht, worden kredietinstellingen onderverdeeld in "belangrijke" en "minder belangrijke" instellingen: de ECB houdt direct toezicht op belangrijke banken en de NBA's op minder

¹ Sommige nationale centrale banken (NCB's) die niet zijn aangewezen als NBA, maar die wel bepaalde toezichtstaken en bevoegdheden toegewezen hebben gekregen uit hoofde van het nationaal recht, blijven deze bevoegdheden uitoefenen in het kader van het SSM. Verwijzingen naar NBA's in deze gids zijn in voorkomend geval ook verwijzingen naar NCB's waar het de taken betreft die uit hoofde van het nationaal recht aan hen zijn toegewezen.

² De deelnemende lidstaten zijn de landen van de eurozone en de EU-lidstaten die de euro niet als valuta voeren maar die hebben besloten aan het SSM deel te nemen door hun NBA's nauw met de ECB te laten samenwerken.

³ Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen (PB L 287 van 29.10.2013, blz. 63).

belangrijke banken. Deze gids legt uit op basis van welke criteria wordt beoordeeld of een kredietinstelling belangrijk of minder belangrijk is.

De gids is opgesteld overeenkomstig het Interinstitutioneel Akkoord⁴ tussen het Europees Parlement en de ECB. De ECB publiceert deze gids vóór de overname van haar toezichtstaken (op 4 november 2014), met als doel een praktische leidraad te bieden en de belanghebbenden te ondersteunen bij de voorbereidingen.

De in deze gids beschreven procedures moeten mogelijk worden aangepast aan de omstandigheden van een bepaald geval of aan de noodzaak om prioriteiten te stellen. De gids is een praktisch instrument dat regelmatig zal worden bijgewerkt op basis van nieuwe ervaringen in de praktijk.

De gids is geen juridisch bindend document en kan de in het toepasselijke EU-recht vastgestelde wettelijke voorschriften in geen geval vervangen. Wanneer die voorschriften en de gids uiteenlopen, prevaleren de voorschriften.

⁴ Interinstitutioneel Akkoord tussen het Europees Parlement en de Europese Centrale Bank over de praktische regelingen in verband met de uitoefening van democratische verantwoordingsplicht en toezicht op de uitoefening van de taken die in het kader van het SSM aan de Europese Centrale Bank zijn opgedragen (PB L 320 van 30.11.2013, blz. 1).

1 INLEIDING

- 1 Het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme (GTM; in het Engels "Single Supervisory Mechanism", SSM) omvat de ECB en de nationale bevoegde autoriteiten (NBA's) van de deelnemende lidstaten. Het SSM is verantwoordelijk voor het prudentieel toezicht op alle kredietinstellingen in de deelnemende lidstaten. Het SSM zorgt ervoor dat het EU-beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen op samenhangende en doeltreffende wijze ten uitvoer wordt gelegd en dat kredietinstellingen onderworpen zijn aan toezicht van de hoogste kwaliteit. De drie hoofddoelstellingen van het SSM zijn:
 - zorgen voor de veiligheid en soliditeit van het Europese bankwezen;
 - vergroten van de financiële integratie en stabiliteit;
 - zorgen voor consistent toezicht.
- 2 Op basis van de GTM-Verordening verricht de ECB, met haar uitgebreide expertise op het gebied van macro-economisch beleid en analyse van de financiële stabiliteit, helder gedefinieerde toezichtstaken om de stabiliteit van het Europese financiële stelsel te beschermen. Dat doet de ECB samen met de NBA's. De GTM-Verordening en de GTM-Kaderverordening⁵ vormen de rechtsgrondslag voor de verdere operationalisering van de prudentiële taken van het SSM.
- 3 De ECB houdt ten volle rekening met en waarborgt de eenheid en integriteit van de interne markt, op basis van gelijke behandeling van de kredietinstellingen en met het doel regelgevingsarbitrage te voorkomen. Tegen deze achtergrond moet de ECB het toezicht voor grensoverschrijdende kredietinstellingen ook minder belastend maken. De ECB houdt rekening met de verschillende typen, bedrijfsmodellen en omvang van de kredietinstellingen, alsmede met de systeemvoordelen van diversiteit in het bankwezen.
- 4 Bij de uitoefening van haar prudentiële taken als bedoeld in de GTM-Verordening past de ECB alle relevante EU-wetgeving toe, evenals in voorkomend geval de nationale wetgeving tot omzetting daarvan. Als het desbetreffende recht keuzemogelijkheden toekent aan de lidstaten, past de ECB ook de nationale wetgeving toe op gebieden waar dergelijke keuzemogelijkheden worden benut. De ECB is onderworpen aan technische normen die door de EBA zijn ontwikkeld en door de Europese Commissie zijn aangenomen, en aan het Europees toezichthandboek van de EBA. Bovendien stelt het SSM eigen normen en methodologieën vast

⁵ Verordening (EU) nr. 468/2014 van de Europese Centrale Bank van 16 april 2014 tot vaststelling van een kader voor samenwerking binnen het SSM tussen de Europese Centrale Bank en nationale bevoegde autoriteiten en met nationale aangewezen autoriteiten (ECB/2014/17; PB L 141 van 14.5.2014, blz. 1).

voor gebieden waarin deze voorschriften niet voorzien of wanneer uit het dagelijkse toezicht blijkt dat er verdere harmonisering nodig is. Daarbij houdt het SSM rekening met de keuzemogelijkheden en de speelruimte van de lidstaten uit hoofde van het EU-recht.

5 Deze gids zet het volgende uiteen:

- de toezichtsbeginselen van het SSM;
- de werking van het SSM, met inbegrip van:
 - de verdeling van taken tussen de ECB en de NBA's van de deelnemende lidstaten;
 - het besluitvormingsproces binnen het SSM;
 - de operationele structuur van het SSM;
 - de toezichtscyclus van het SSM;
- de uitoefening van toezicht in het kader van het SSM, met inbegrip van:
 - vergunningen, de verwerving van gekwalificeerde deelnemingen en de intrekking van vergunningen;
 - het toezicht op belangrijke instellingen;
 - het toezicht op minder belangrijke instellingen;
 - de algehele kwaliteits- en planningcontrole.

2 TOEZICHTSBEGINSELEN

- 6 Bij de uitoefening van zijn taken streeft het SSM ernaar constant te voldoen aan de hoogste normen en te zorgen voor consistent toezicht. Het SSM neemt de internationale normen en ‘best practices’ als ijkpunt. De basisbeginselen voor effectief banktoezicht van het Bazels Comité en de EBA-voorschriften vormen een solide basis voor de regulering, de governance en de risicobeheersing van en het toezicht op het bankwezen.
- 7 De SSM-aanpak is gebaseerd op de volgende beginselen, die ten grondslag liggen aan alle acties op gecentraliseerd ECB en nationaal niveau en die essentieel zijn voor een doeltreffende werking van het stelsel. Deze beginselen vormen de basis voor de werkzaamheden van het SSM en zijn een leidraad voor de ECB en de NBA's bij de uitvoering van hun taken.

Beginsel 1 – toepassing van best practices

Het SSM heeft de ambitie om een kader van ‘best practices’ te vormen wat betreft de doelstellingen, instrumenten en bevoegdheden. Het evoluerende SSM-toezichtsmodel bouwt voort op de nieuwste toezichtspraktijken en -processen in Europa en omvat de ervaringen van de toezichhoudende autoriteiten van de lidstaten bij het waarborgen van de veiligheid en soliditeit van het bankwezen. De methoden worden voortdurend geëvalueerd: ze worden afgezet tegen internationaal aanvaarde benchmarks en de operationele praktijkervaringen worden intern doorgelicht om te beoordelen waar verbeteringen kunnen worden aangebracht.

Beginsel 2 – integriteit en decentralisatie

Alle deelnemers aan het SSM werken samen om hoogwaardige toezichtsresultaten te bereiken. Het SSM benut de expertise en hulpbronnen van de NBA's bij het uitoefenen van zijn toezichtstaken en profiteert daarbij van gecentraliseerde processen en procedures om consistente toezichtsresultaten te boeken. Diepgaande kwalitatieve informatie en geconsolideerde kennis over kredietinstellingen is essentieel, net als betrouwbare kwantitatieve informatie. Gedecentraliseerde procedures en een voortdurende uitwisseling van informatie tussen de ECB en de NBA's, waarbij de eenheid van het toezichtssysteem wordt bewaard en doublures worden vermeden, stellen het SSM in staat profijt te trekken van de kleinere afstand die nationale toezichthouders hebben tot de kredietinstellingen die onder toezicht staan, en zorgen voor de nodige continuïteit en consistentie in het toezicht in de deelnemende lidstaten.

Beginsel 3 – homogeniteit binnen het SSM

De toezichtsbeginselen en -procedures worden op kredietinstellingen in alle deelnemende lidstaten op een adequate, geharmoniseerde wijze toegepast om te zorgen voor consistent toezicht en om verschillen in behandeling en fragmentatie te voorkomen. Dit beginsel ondersteunt het SSM als gemeenschappelijk toezichtssysteem. Hierbij wordt het evenredigheidsbeginsel (zie beginsel 7) toegepast.

Beginsel 4 – samenhang met de interne markt

Het SSM is in overeenstemming met het single rulebook. Het SSM integreert het toezicht van een groot aantal jurisdicties en draagt bij tot en ondersteunt de verdere ontwikkeling van het single rulebook door de EBA. Tegelijkertijd helpt het SSM om beter het hoofd te bieden aan de systeemrisico's in Europa. Het SSM staat volledig open voor alle EU-lidstaten die de euro niet als munteenheid hebben en nauwe samenwerking willen aangaan. Gelet op haar centrale rol in het SSM draagt de ECB bij tot de verdere versterking van het convergentieproces op de interne markt wat betreft haar toezichtstaken uit hoofde van de GTM-Verordening.

Beginsel 5 – onafhankelijkheid en verantwoordingsplicht

De toezichtstaken worden onafhankelijk verricht. Het toezicht is voorts onderworpen aan hoge normen van democratische verantwoordingsplicht om vertrouwen te wekken in het handelen van deze publieke functie in de deelnemende lidstaten. In lijn met de GTM-Verordening is er sprake van democratische verantwoordingsplicht op Europees en op nationaal niveau.

Beginsel 6 – risicogebaseerde aanpak

Het SSM hanteert een risicogebaseerde toezichtsaanpak. Het SSM houdt zowel rekening met de schade die het faillissement van een instelling kan berokkenen aan de financiële stabiliteit, als met de kans op zo'n faillissement. Wanneer het SSM oordeelt dat er een verhoogd risico is voor een kredietinstelling of een groep van kredietinstellingen, wordt intensiever toezicht gehouden op die instellingen totdat de risico's afnemen tot een acceptabel niveau. De toezichtsaanpak van het SSM kent kwalitatieve en kwantitatieve aspecten en gaat gepaard met oordelen en toekomstgerichte kritische beoordelingen. Deze risicogebaseerde aanpak zorgt ervoor dat de middelen die voor het toezicht beschikbaar zijn steeds worden gericht op de gebieden waar ze de financiële stabiliteit waarschijnlijk het doeltreffendst versterken.

Beginsel 7 – evenredigheid

De toezichtspraktijken van het SSM staan in verhouding tot het systeemrelevante belang en het risicoprofiel van de kredietinstellingen die onder toezicht staan. De toepassing van dit beginsel bevordert een doeltreffend gebruik van de beperkte middelen die voor het toezicht beschikbaar zijn. De intensiteit van het SSM-toezicht verschilt derhalve per kredietinstelling, waarbij de nadruk ligt op de grootste en meest complexe systeemrelevante groepen en op de meest relevante dochterondernemingen van een belangrijke bankgroep. Dit stemt overeen met de risicogebaseerde en geconsolideerde toezichtsaanpak van het SSM.

Beginsel 8 – passende niveaus van toezicht voor alle kredietinstellingen

Het SSM stelt minimumniveaus van toezicht vast voor alle kredietinstellingen en zorgt voor een passend niveau van betrokkenheid bij alle belangrijke instellingen, ongeacht het waargenomen risico op een faillissement. Het mechanisme categoriseert kredietinstellingen op basis van de impact die hun faillissement zou hebben op de financiële stabiliteit, en stelt per categorie een minimumniveau van betrokkenheid vast.

Beginsel 9 – doeltreffende en tijdige corrigerende maatregelen

Het SSM is erop gericht de veiligheid en soliditeit van individuele kredietinstellingen alsmede de stabiliteit van het Europese financiële stelsel en van de financiële stelsels van de lidstaten te waarborgen. Het ziet proactief toe op kredietinstellingen in de deelnemende lidstaten om de kans op faillissementen en mogelijke schade te verminderen, waarbij de nadruk vooral ligt op vermindering van het risico op een wanordelijk faillissement van belangrijke instellingen. Er bestaat een sterk verband tussen het toezichtoordeel en de corrigerende maatregelen. De toezichtsaanpak van het SSM bevordert tijdig ingrijpen en een grondige monitoring van de reactie van de kredietinstelling. Het SSM grijpt zo vroeg als mogelijk in, zodat de potentiële verliezen voor de crediteuren van de kredietinstelling (onder wie depositanten) verminderen. Dit betekent evenwel niet dat individuele kredietinstellingen niet kan worden toegestaan om afwikkelingsprocedures in te gaan. Het SSM werkt samen met andere relevante autoriteiten aan de volledige benutting van de afwikkelingsmechanismen uit hoofde van het nationaal en het EU-recht. Bij een faillissement worden de afwikkelingsprocedures als bedoeld in de richtlijn herstel en afwikkeling van banken⁶ toegepast, met name om ernstig nadelige gevolgen voor het

⁶ Richtlijn 2014/59/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Richtlijn 82/891/EEG van de Raad en de Richtlijnen 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU en 2013/36/EU en de Verordeningen (EU) nr. 1093/2010 en (EU) nr. 648/2012, van het Europees Parlement en de Raad (PB L 173 van 12.6.2014, blz. 190).

financiële stelsel te voorkomen en om overheidsmiddelen te beschermen door het beroep op buitengewone openbare financiële steun te minimaliseren.

3 DE WERKING VAN HET SSM

8 Het SSM combineert de kracht van de ECB met die van de NBA's. Het mechanisme bouwt voort op de expertise van de ECB op het gebied van macro-economie en financiële stabiliteit en op de belangrijke en diepgewortelde kennis en expertise van de NBA's inzake het toezicht op kredietinstellingen binnen hun rechtsgebied, rekening houdend met de specifieke economische, organisatorische en culturele kenmerken ervan. Daarnaast beschikken beide onderdelen van het SSM over toegewijd en hooggekwalificeerd personeel. De ECB en de NBA's werken nauw samen bij de uitoefening van hun taken. Dit deel van de gids beschrijft de verdeling van de toezichtstaken, de bij de ECB gevestigde organisatie en het besluitvormingsproces binnen het SSM.

3.1 DE VERDELING VAN TAKEN TUSSEN DE ECB EN DE NBA'S

9 Het SSM is verantwoordelijk voor het toezicht op ongeveer 4 900 entiteiten in de deelnemende lidstaten. Om te zorgen voor doeltreffend toezicht, worden de respectieve toezichthoudende rollen en verantwoordelijkheden van de ECB en de NBA's toegewezen op basis van de significantie van de entiteiten die onder toezicht staan. De GTM-Verordening en de GTM-Kaderverordening omvatten verscheidene criteria op basis waarvan kredietinstellingen worden geclassificeerd als belangrijk of als minder belangrijk (zie kader 1).

Kader 1 De classificatie van instellingen als belangrijk of als minder belangrijk

Het SSM evalueert regelmatig of een kredietinstelling al dan niet belangrijk is. Alle kredietinstellingen met een vergunning in de deelnemende lidstaten worden beoordeeld om te bepalen of ze voldoen aan de criteria van significantie. Een kredietinstelling wordt beschouwd als belangrijk indien aan één van de volgende voorwaarden is voldaan:

- de totale waarde van de activa bedraagt meer dan EUR 30 miljard, of – tenzij die waarde minder dan EUR 5 miljard bedraagt – het aandeel ervan bedraagt meer dan 20% van het bbp;
- de instelling is een van de drie meest belangrijke kredietinstellingen die in een lidstaat gevestigd zijn;
- de instelling ontvangt rechtstreekse bijstand van het Europees stabilisatiemechanisme;

- de totale waarde van haar activa is meer dan EUR 5 miljard en de verhouding van haar grensoverschrijdende activa/passiva bedraagt in meer dan één andere deelnemende lidstaat meer dan 20% van haar totale activa/passiva.

Niettegenstaande de naleving van deze criteria kan het SSM een instelling aanmerken als belangrijk om een consistente toepassing van hoge toezichtnormen te waarborgen. De ECB en de NBA's kunnen ter bevordering van de besluitvorming verzoeken om de indiening of de hernieuwde indiening van bepaalde informatie.

Als gevolg van de normale bedrijfsactiviteiten of van uitzonderlijke omstandigheden (zoals een fusie of acquisitie) kan de status van een kredietinstelling veranderen. Zodra een minder belangrijke groep of kredietinstelling voor het eerst voldoet aan een van de criteria, wordt deze geclassificeerd als belangrijk en draagt de NBA de verantwoordelijkheid voor het directe toezicht over aan de ECB. Omgekeerd kan een kredietinstelling ook niet langer belangrijk zijn, in welk geval de verantwoordelijkheid voor het toezicht terugkeert naar de relevante NBA('s). In beide gevallen evalueren en bespreken de ECB en de betrokken NBA('s) de kwestie en plannen en verrichten zij de overdracht van de verantwoordelijkheid voor het toezicht teneinde doeltreffend toezicht te blijven uitoefenen, tenzij zich bijzondere omstandigheden voordoen.

Om snelle en herhaaldelijke overdrachten van de verantwoordelijkheid voor het toezicht tussen de NBA's en de ECB te vermijden (bijvoorbeeld wanneer de activa van een kredietinstelling rond de 30 miljard EUR schommelen) beschikt de classificatie over een dempingsmechanisme: wanneer de overgang van minder belangrijk naar belangrijk wordt veroorzaakt doordat in een bepaald jaar slechts aan één criterium is voldaan, wordt een belangrijke groep of kredietinstelling alleen weer als minder belangrijk aangemerkt wanneer in drie opeenvolgende kalenderjaren niet aan de relevante criteria wordt voldaan.⁷

De instellingen worden onverwijld geïnformeerd over het besluit van het SSM om de verantwoordelijkheid voor het toezicht van de NBA aan de ECB over te dragen, of andersom: voordat het besluit wordt vastgesteld, biedt de ECB de instelling de mogelijkheid om schriftelijk commentaar te leveren. Tijdens de overgangperiode worden de instellingen in voorkomend geval regelmatig geïnformeerd en worden ze voorgesteld aan het nieuwe team van toezichthouders. Zodra de overgang is voltooid, wordt een

⁷ Zie de GTM-Verordening en de GTM-Kaderverordening voor uitzonderingen op deze regel.

formele overdrachtsbijeenkomst gehouden tussen vertegenwoordigers van de instelling die onder toezicht staat, de oude en de nieuwe toezichthouder.

- 10 De ECB houdt direct toezicht op alle instellingen die zijn geclassificeerd als belangrijk (zie figuur 1), namelijk ongeveer 120 groepen⁸ die zo'n 1 200 entiteiten vertegenwoordigen, en wordt hierin bijgestaan door de NBA's. Het dagelijkse toezicht wordt verricht door de gezamenlijke toezichtsteams (JST's; in het Engels "Joint Supervisory Team", ook wel "JSTs" genoemd), bestaande uit personeel van de NBA's en de ECB (zie kader 3). De NBA's blijven direct toezicht houden op minder belangrijke entiteiten (zo'n 3 700 in aantal), waarbij de ECB toeziet op het toezicht door de NBA's ('oversight'). De ECB kan ook direct toezicht houden op minder belangrijke instellingen wanneer dat nodig is voor een consistente toepassing van hoge toezichtnormen.
- 11 De ECB is voorts betrokken bij het toezicht op grensoverschrijdende instellingen en groepen, als toezichthouder van de lidstaat van herkomst of van de lidstaat van ontvangst in colleges van toezichthouders (zie kader 2). Bovendien neemt de ECB deel aan het aanvullend toezicht op financiële conglomeraten ten aanzien van de daarin opgenomen kredietinstellingen en neemt zij de taak van coördinator op zich als bedoeld in de richtlijn financiële conglomeraten.

Kader 2 Colleges van toezichthouders

De overeenkomstig de richtlijn kapitaalvereisten (Capital Requirements Directive, CRD IV) opgerichte colleges van toezichthouders zijn instrumenten voor samenwerking en coördinatie tussen de nationale toezichthoudende autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor en betrokken zijn bij het toezicht op de verschillende onderdelen van grensoverschrijdende bankgroepen. De colleges bieden de toezichthouders en de bevoegde autoriteiten een kader voor de uitvoering van de taken als bedoeld in de CRD IV, zoals het nemen van gezamenlijke besluiten over de toereikendheid van eigen middelen en het vereiste niveau daarvan, en over liquiditeit en de goedkeuring van modellen.

Binnen het SSM kan de ECB de volgende rollen vervullen in colleges van toezichthouders voor belangrijke bankgroepen:

⁸ In sommige gevallen verwijst deze term ook naar kredietinstellingen of dochterondernemingen daarvan, die op individuele basis worden gecontroleerd door het SSM.

- toezichthouder van de lidstaat van herkomst in colleges met toezichthouders uit niet-deelnemende lidstaten (Europese colleges) of uit derde landen (internationale colleges);
- toezichthouder van de lidstaat van ontvangst in colleges waarin de toezichthouder van de lidstaat van herkomst uit een niet-deelnemende lidstaat (of een derde land) afkomstig is.

Wanneer de ECB de consoliderende toezichthouder is, treedt zij op als voorzitter van het college, zowel in Europese als in internationale colleges. De NBA's van de landen van vestiging van de bankgroep nemen als waarnemers aan de colleges deel. Dit houdt in dat de NBA's hun reguliere deelname en bijdrage aan de taken en activiteiten van het college voortzetten en alle informatie ontvangen, maar niet deelnemen aan de besluitvormings- en stemprocedures.

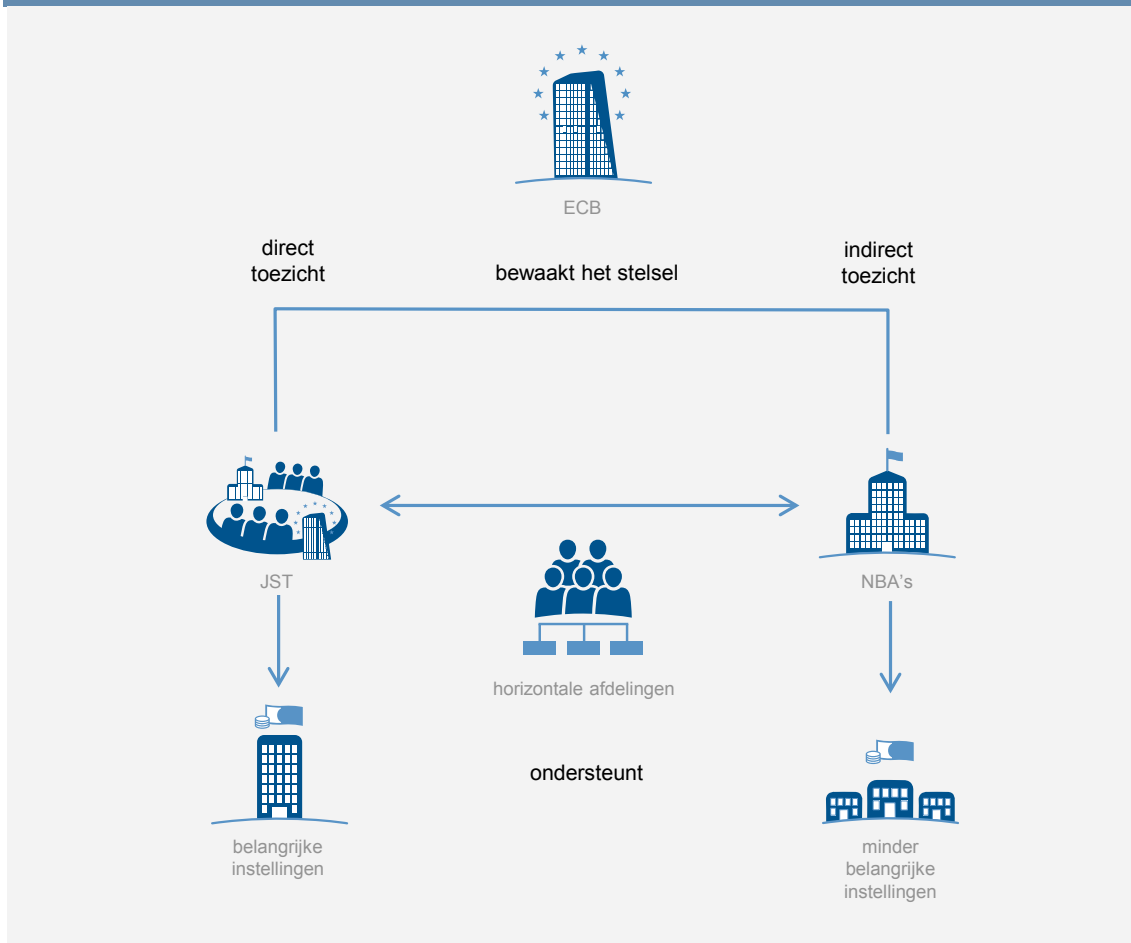
Wanneer de ECB optreedt als toezichthouder van de lidstaat van ontvangst, nemen de NBA's van de landen waar de bankgroep een vestiging heeft over het algemeen als waarnemers aan de colleges deel, tenzij er minder belangrijke entiteiten van de groep in hun respectieve landen gevestigd zijn (entiteiten die niet onder direct toezicht van de ECB staan); in dat geval nemen de NBA's deel als lid.

De EBA⁹ en het Bazels Comité¹⁰ hebben richtsnoeren/beginselen uitgevaardigd inzake de operationele werking van de colleges.

⁹ CEBS, Guidelines for the operational functioning of Supervisory Colleges (Guideline 34) [Richtsnoeren inzake de operationele werking van colleges van toezichthouders (richtsnoer 34)], 15 juni 2010. Artikel 51, lid 4, van de CRD IV bepaalt dat de EBA technische regulerings- en uitvoeringsnormen vaststelt met betrekking tot het functioneren van de colleges.

¹⁰ Bazels Comité voor banktoezicht, Principles for effective supervisory colleges [Beginselen voor doeltreffende colleges van toezichthouders], juni 2014.

Figuur 1 De verdeling van taken binnen het SSM¹¹

- 12 De ECB is verantwoordelijk voor het directe toezicht op ongeveer 120 groepen, die gezamenlijk goed zijn voor bijna 85% van de totale bankactiva in de eurozone. Kredietinstellingen die beschouwd worden als minder belangrijk, staan onder direct toezicht van de NBA's, waarbij de ECB overkoepelend toezicht uitoefent ('oversight'). Deze banktoezichtstructuur vormt een passende afspiegeling van de GTM-Verordening. Voor alle kredietinstellingen die onder SSM-toezicht vallen, geldt dezelfde toezichtsaanpak.

3.2 BESLUITVORMING BINNEN HET SSM

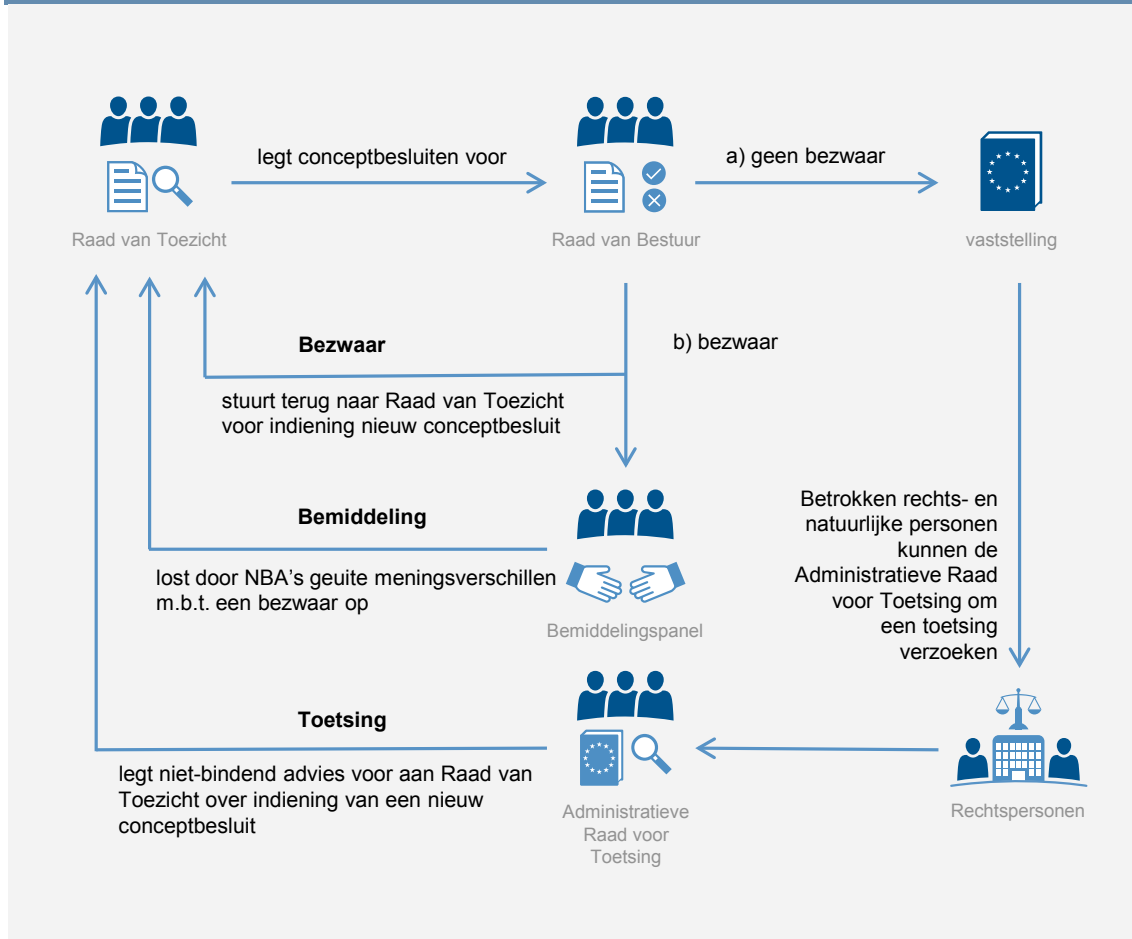
- 13 De Raad van Toezicht plant de toezichtstaken van het SSM en voert deze uit, verricht voorbereidende werkzaamheden en legt de Raad van Bestuur van de ECB ter aanneming conceptbesluiten voor. De Raad van Toezicht bestaat uit een voorzitter, een vicevoorzitter, vier vertegenwoordigers van de ECB en één vertegenwoordiger van de NBA's van elke deelnemende

¹¹ De NBA's zijn verantwoordelijk voor het toezicht op minder belangrijke instellingen.

lidstaat, doorgaans de hoogste bestuurder van de NBA die verantwoordelijk is voor het banktoezicht. De conceptbesluiten van de Raad van Toezicht worden voorgesteld op basis van grondige, objectieve en transparante informatie, rekening houdend met de belangen van de EU als geheel. De Raad van Toezicht opereert op een wijze die de onafhankelijkheid van zijn werkzaamheden waarborgt.

- 14 Het besluitvormingsproces is gebaseerd op een procedure van geen bezwaar (zie figuur 2). Indien de Raad van Bestuur binnen een termijn van ten hoogste tien werkdagen geen bezwaar aantekent tegen een door de Raad van Toezicht voorgesteld conceptbesluit, wordt het besluit geacht te zijn vastgesteld. De Raad van Bestuur kan conceptbesluiten aannemen of er bezwaar tegen maken, maar kan ze niet wijzigen. De ECB heeft een bemiddelingspanel ingesteld om meningsverschillen op te lossen van de betrokken NBA's met betrekking tot een bezwaar van de Raad van Bestuur tegen een conceptbesluit van de Raad van Toezicht.
- 15 Tot slot heeft de ECB een administratieve raad voor toetsing ingesteld, die de besluiten die de ECB in het kader van haar toezichtsbevoegdheden neemt, intern toetst. Elke natuurlijke persoon of onder toezicht staande entiteit kan een verzoek om toetsing indienen ten aanzien van een besluit van de ECB dat tot de persoon of entiteit is gericht of deze rechtstreeks en individueel raakt. De administratieve raad voor toetsing kan daarnaast de Raad van Bestuur voorstellen de toepassing van het bestreden besluit te schorsen voor de duur van de toetsingsprocedure. De raad bestaat uit vijf onafhankelijke leden die niet verbonden zijn aan de ECB of een NBA. Een verzoek om toetsing van een ECB-besluit door de administratieve raad voor toetsing heeft geen invloed op het recht een procedure in te leiden bij het Hof van Justitie van de EU.

Figuur 2 Procedure van geen bezwaar

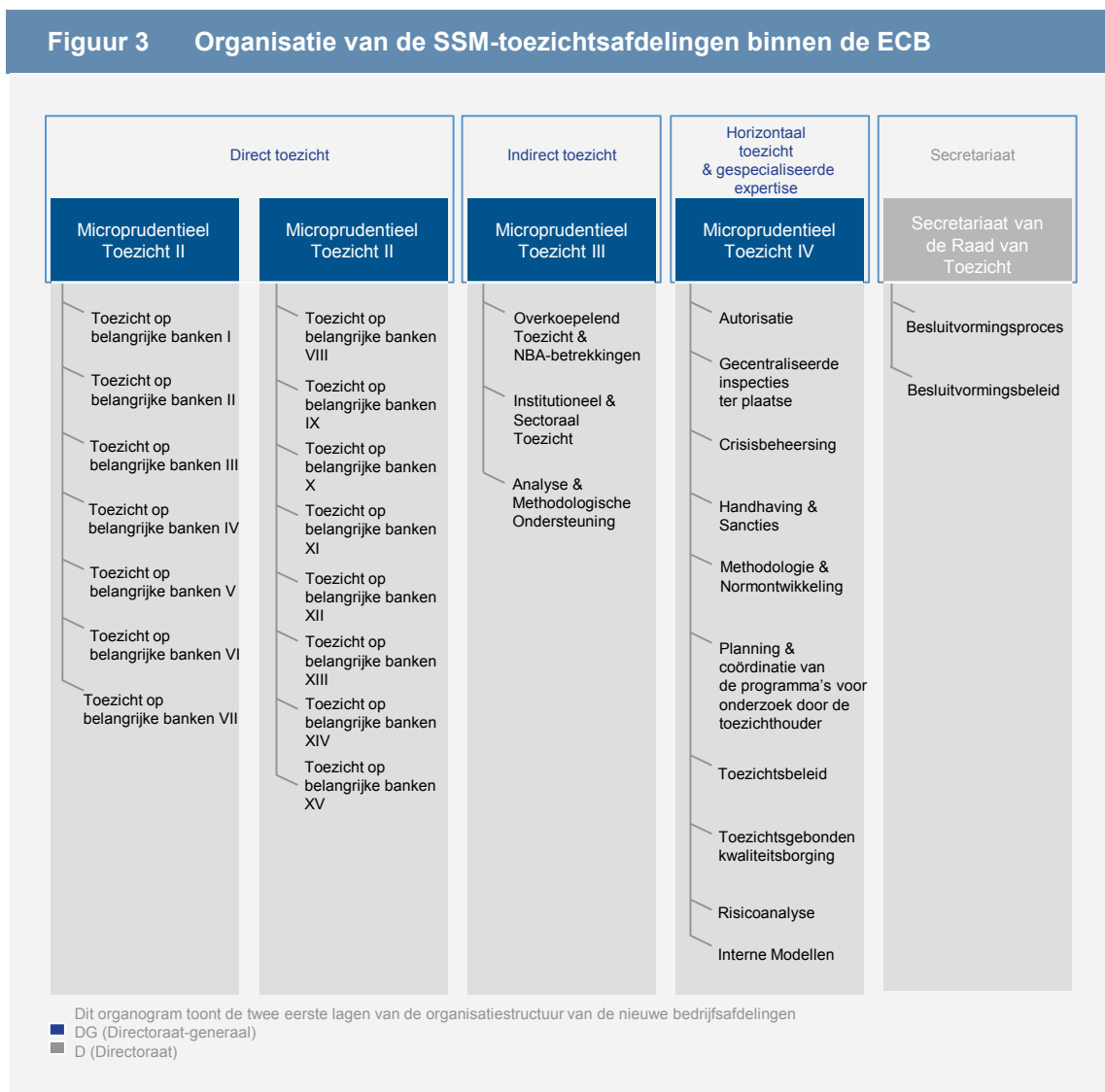

3.3 OPERATIONELE STRUCTUUR VAN HET SSM

16 De ECB heeft vier speciale directoraten-generaal (DG's) opgericht voor de uitoefening van de toezichtstaken die zijn toegewezen aan de ECB in samenwerking met de NBA's (zie figuur 3):

- de DG's Microprudentieel Toezicht I en II zijn verantwoordelijk voor het directe dagelijkse toezicht op belangrijke instellingen;
- DG Microprudentieel Toezicht III ziet toe op het door de NBA's uitgeoefende toezicht op minder belangrijke instellingen;
- DG Microprudentieel Toezicht IV verricht horizontale en gespecialiseerde taken ten aanzien van alle onder SSM-toezicht vallende kredietinstellingen en biedt gespecialiseerde expertise met betrekking tot specifieke toezichtsaspecten, zoals interne modellen en inspecties ter plaatse.

- Daarnaast ondersteunt een speciaal secretariaat de activiteiten van de Raad van Toezicht (zie de paragraaf over besluitvorming) door te helpen bij de voorbereiding van vergaderingen en bij aanverwante juridische vraagstukken.

17 DG Microprudentieel Toezicht I is verantwoordelijk voor het toezicht op de meest belangrijke groepen (zo'n dertig) en DG Microprudentieel Toezicht II is verantwoordelijk voor het toezicht op de overige belangrijke groepen. Het dagelijkse toezicht op belangrijke groepen wordt uitgeoefend door JST's, die ondersteund worden door de afdelingen met horizontale en gespecialiseerde expertise van DG Microprudentieel Toezicht IV (zie kader 3).

Kader 3 Gezamenlijke toezichtsteams

Het dagelijkse toezicht op belangrijke instellingen wordt uitgeoefend door gezamenlijke toezichtsteams (JST's, zie figuur 4). De JST's bestaan uit personeel van de ECB en van de NBA's van de landen waar de kredietinstellingen, dochterbanken of belangrijke grensoverschrijdende bijkantoren van een bepaalde bankgroep gevestigd zijn. Voor elke belangrijke instelling wordt een JST opgericht. De omvang en de algehele samenstelling en organisatie van een JST kunnen verschillen op basis van de aard, de complexiteit, de schaal, het bedrijfsmodel en het risicoprofiel van de kredietinstelling die onder toezicht staat.

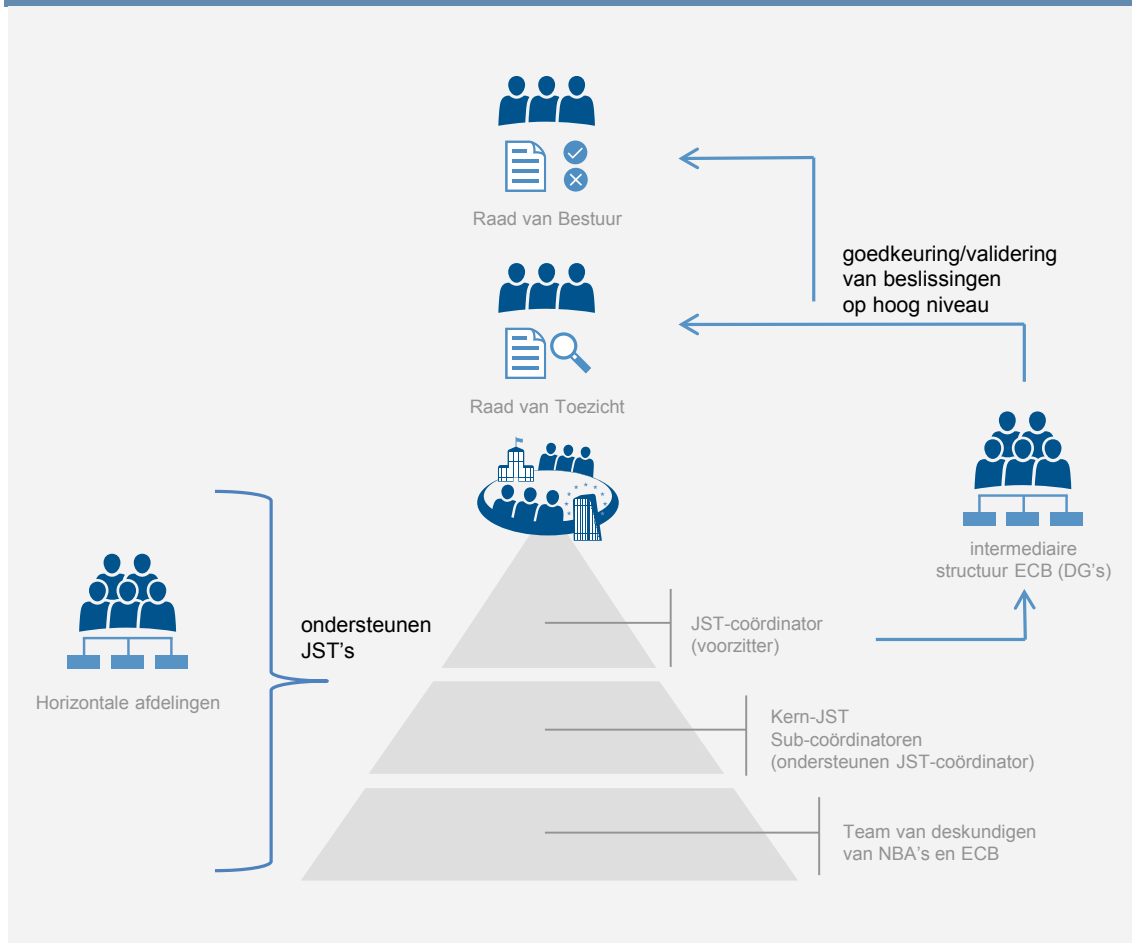
Elk JST wordt aangestuurd door een coördinator van de ECB (die een andere nationaliteit heeft dan de instelling die onder toezicht staat). Deze is verantwoordelijk voor de uitvoering van de toezichtstaken en -activiteiten als bedoeld in het programma voor onderzoek door de toezichthouder, dat voor elke belangrijke kredietinstelling bestaat.

NBA-subcoördinatoren van de JST's zijn verantwoordelijk voor helder gedefinieerde thematische of geografische toezichtgebieden. Zij ondersteunen de JST-coördinator bij het dagelijkse toezicht op belangrijke kredietinstellingen en dragen tevens de standpunten van de relevante NBA's aan. Voor bepaalde taken met een thematische focus of die bepaalde technische expertise vereisen, kan het JST verder worden bijgestaan door de afdelingen met horizontale en gespecialiseerde expertise van de ECB (zoals het DG Microprudentieel Toezicht IV).

Indien een JST veel medewerkers heeft, zorgt een kern-JST, bestaande uit de JST-coördinator van de ECB en (nationale) NBA-subcoördinatoren, voor de verdeling van taken over de JST-medewerkers, de voorbereiding en herziening van het programma voor onderzoek door de toezichthouder en de monitoring van de uitvoering daarvan. Het kern-JST evalueert voorts de geconsolideerde beoordeling van risico, kapitaal en liquiditeit. Het kern-JST verenigt de standpunten van de JST-leden.

JST-coördinatoren worden voor de duur van drie tot vijf jaar aangesteld, afhankelijk van het risicoprofiel en de complexiteit van de instelling. JST-coördinatoren en -leden zullen in beginsel regelmatig rouleren.

Figuur 4 Werking van de gezamenlijke toezichtsteams

- 18 Horizontale en gespecialiseerde afdelingen van DG Microprudentieel Toezicht IV ondersteunen de JST's en NBA's bij de uitoefening van het toezicht op de belangrijke en minder belangrijke kredietinstellingen. De tien afdelingen zijn: Risicoanalyse, Toezichtsbeleid, Planning & coördinatie van de programma's voor onderzoek door de toezichthouder, Gecentraliseerde Inspecties ter plaatse, Interne Modellen, Handhaving & Sancties, Autorisatie, Crisisbeheersing, Toezichtgebonden Kwaliteitsborging en Methodologie- & normontwikkeling. De horizontale afdelingen werken nauw samen met de JST's, bijvoorbeeld bij de vaststelling en uitvoering van gemeenschappelijke methodologieën en normen, het bieden van ondersteuning bij methodologische vraagstukken en het verfijnen van hun aanpak. Het doel daarvan is samenhang te brengen in de toezichtsaanpak van de JST's.
- 19 Het SSM stimuleert actief de ontwikkeling van een gemeenschappelijke toezichtscultuur door personeel van verschillende NBA's samen te brengen in de JST's, in het toezicht op minder belangrijke instellingen, en in de horizontale en gespecialiseerde afdelingen. In dit verband speelt de ECB ook een rol in de organisatie van personeelsuitwisselingen tussen de NBA's, die

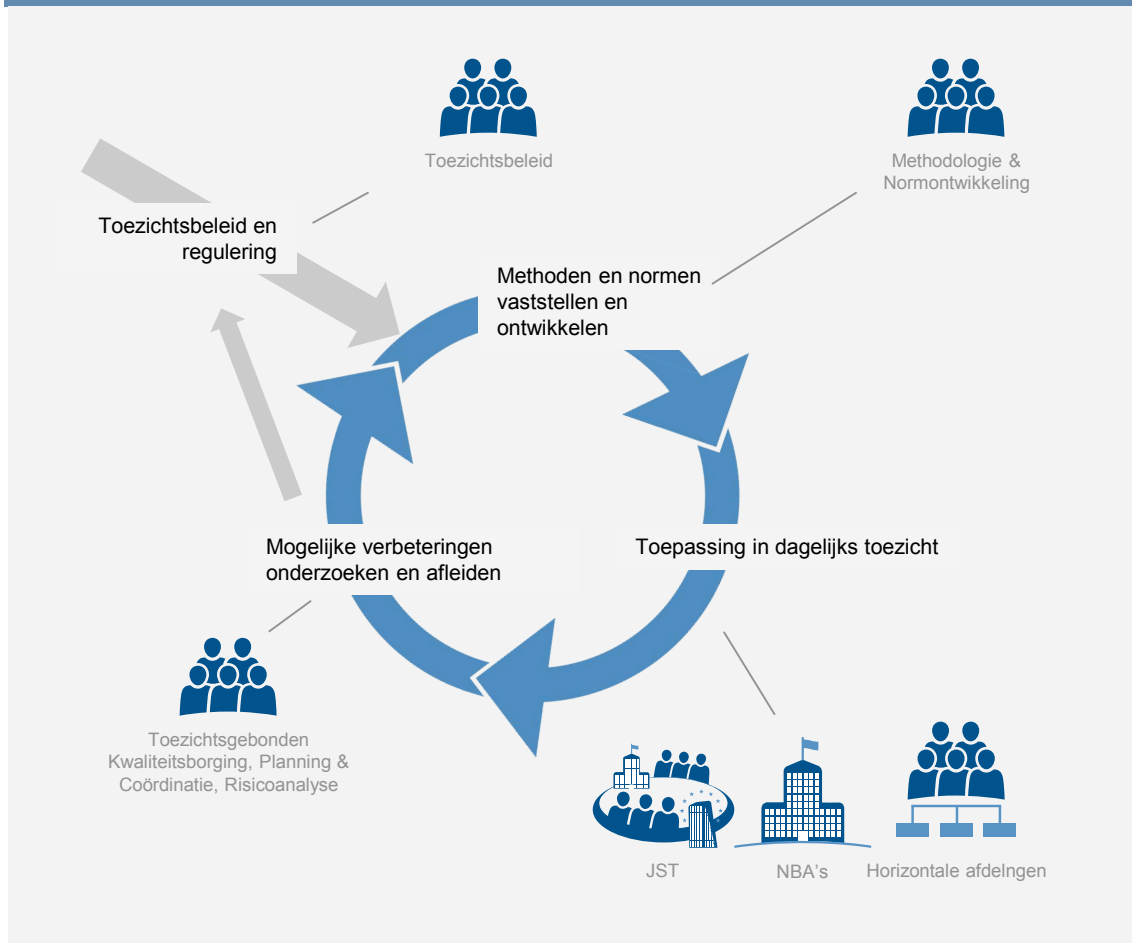
een belangrijk instrument zijn om een gevoel van een gemeenschappelijk doel te creëren. Deze gedeelde cultuur vormt de basis van consistente toezichtspraktijken en -benaderingen in de deelnemende lidstaten.

- 20 De toezichtstaken van het SSM worden ondersteund door de "gedeelde diensten" van de ECB, waaronder diensten voor human resources, informatiesystemen, communicatie, begroting en organisatie, huisvesting en interne audits en juridische en statistische diensten. Het SSM kan zodoende operationele synergieën benutten en tegelijkertijd de benodigde scheiding tussen monetair beleid en banktoezicht in stand houden.

3.4 DE TOEZICHTSCYCLUS

- 21 Het toezicht op kredietinstellingen is cyclisch van aard (zie figuur 5): regelgeving en toezichtsbeleid vormen de basis voor de toezichtsactiviteiten en de ontwikkeling van toezichtmethodologieën en -normen.
- 22 De methodologieën en normen liggen ten grondslag aan het dagelijkse toezicht dat op alle kredietinstellingen volgens dezelfde hoge normen wordt uitgeoefend. De lessen die bij de uitoefening van toezicht en de verrichting van kwaliteitscontroles worden getrokken, komen langs verschillende kanalen terug in de vaststelling van methodologieën, normen, toezichtsbeleid en regelgeving, onder meer via de deelname van het SSM aan internationale en Europese fora.
- 23 De ervaringen die worden opgedaan bij de praktische uitvoering van de methodologieën en normen worden meegenomen in de planning van de toezichtsactiviteiten van de volgende cyclus. De planning omvat de analyse van de belangrijkste risico's en kwetsbaarheden en de strategische toezichtsprioriteiten. De toezichtscyclus wordt hieronder nader uiteengezet.

Figuur 5 De toezichtscyclus

3.4.1 TOEZICHTSBELEID

- 24 Het Europees regelgevingskader voor banken volgt de akkoorden van Bazel en wordt geharmoniseerd aan de hand van het single rulebook, dat van toepassing is op alle financiële instellingen op de interne markt. In dit verband helpt de Afdeling Toezichtsbeleid bij de ontwikkeling van prudentiële voorschriften voor belangrijke en minder belangrijke banken inzake onder meer risicobeheersingspraktijken, kapitaalvereisten en beloningsbeleid en -praktijken.
- 25 Bovendien coördineert de Afdeling Toezichtsbeleid de internationale samenwerking van het SSM en neemt deze afdeling actief deel aan verschillende wereldwijde en Europese fora, zoals de EBA, het Europees Comité voor systeemrisico's (zie kader 4), het Bazels Comité voor het banktoezicht en de Raad voor financiële stabiliteit. De Afdeling Toezichtsbeleid ondersteunt de werkzaamheden van de JST's in de colleges van toezichthouders door samenwerkingsovereenkomsten op te stellen en te onderhouden. Bovendien brengt deze

afdeling samenwerking met niet-deelnemende lidstaten en derde landen tot stand en coördineert zij deze, bijvoorbeeld door samenwerkingsafspraken te maken.

- 26 De Afdeling Toezichtsbeleid initieert en coördineert deze activiteiten in nauwe samenwerking met alle belanghebbenden, zoals andere bedrijfsafdelingen van de ECB, andere DG's van het SSM en de NBA's.

Kader 4 Samenwerking met andere Europese instellingen en organen

Om de financiële sector veiliger en solider te maken zijn sinds 2007 nieuwe regels vastgesteld en nieuwe instellingen opgericht, zowel in de EU als in de eurozone. Als belangrijk onderdeel van dit nieuwe institutionele kader werkt het SSM nauw met andere Europese instellingen samen, zoals hieronder wordt uitgelegd.

Europees Comité voor systeemrisico's

Het Europees Comité voor systeemrisico's (ESRB) is belast met het toezicht op de risico's voor het financiële stelsel van de EU als geheel (macroprudentieel toezicht). Indien de ECB de macroprudentiële instrumenten als bedoeld in de CRD IV of de verordening kapitaalvereisten (Capital Requirements Regulation, CRR) toepast – op verzoek van de nationale autoriteiten of wanneer zij besluit strengere maatregelen te nemen dan die welke op nationaal niveau worden getroffen – moet zij rekening houden met de aanbevelingen van het ESRB. Nauwe samenwerking tussen de ECB en het ESRB en informatie-uitwisseling strekt tot wederzijds voordeel: het ESRB kan EU-brede systeemrisico's doeltreffender identificeren, analyseren en monitoren, terwijl het SSM de expertise van het ESRB kan benutten, die het bankwezen overstijgt en betrekking heeft op het gehele financiële stelsel, met inbegrip van andere financiële instellingen, markten en producten.

Europese Bankautoriteit

De ECB werkt nauw samen met de Europese toezichthoudende autoriteiten, in het bijzonder de Europese Bankautoriteit (EBA). Als banktoezichthouder dient het SSM zijn taken uit te voeren op basis van en in overeenstemming met de EBA-voorschriften. Het SSM is betrokken bij de werkzaamheden van de EBA en levert een wezenlijke bijdrage aan de convergentie van het toezicht door het toezicht van verschillende jurisdicties te combineren.

Gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme

Het Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme (oftewel Single Resolution Mechanism; SRM) is een van de drie pijlers van de bankenunie, samen met het SSM en een gemeenschappelijk depositogarantiestelsel. Het SRM is bedoeld om de belangrijkste bevoegdheden en hulpbronnen voor de beheersing van faillissementen van kredietinstellingen in de deelnemende lidstaten te centraliseren. Het SRM vult het SSM aan en zorgt ervoor dat een aan SSM-toezicht onderworpen bank die in ernstige problemen verkeert, doeltreffend kan worden afgewikkeld, tegen minimale kosten voor de belastingbetaler en de reële economie. De interactie en samenwerking tussen de afwikkelings- en toezichtsautoriteiten is het kernaspect van het SRM. De afwikkelingsautoriteiten, de ECB en de NBA's informeren elkaar onverwijld over de toestand van de noodlijdende kredietinstelling en bespreken hoe aanverwante kwesties doeltreffend moeten worden aangepakt. Het SSM ondersteunt het SRM bij de evaluatie van de afwikkelingsplannen om dubbel werk te vermijden.

Europees Stabiliteitsmechanisme

Dankzij de oprichting van het SRM kan het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM) instellingen rechtstreeks herkapitaliseren (bijvoorbeeld wanneer de kredietinstelling niet kan voldoen, of in de toekomst waarschijnlijk niet kan voldoen, aan de kapitaalvereisten die de ECB als toezichthouder heeft vastgesteld, en wanneer de instelling een ernstige bedreiging vormt voor de financiële stabiliteit van het eurogebied als geheel of van de lidstaten ervan). De werking van het herkapitaliseringsinstrument vereist doeltreffende samenwerking, evenals de ontwikkeling van een sterke informatie-uitwisseling tussen het SSM, het ESM en de nationale afwikkelingsautoriteiten. Indien een noodlijdende kredietinstelling die onder direct toezicht van de ECB staat, moet worden geherkapitaliseerd, is de ECB belast met het vergaren van de benodigde informatie. Indien een noodlijdende kredietinstelling niet onder direct toezicht van de ECB staat, begint de ECB, zodra zij in kennis is gesteld van het verzoek om rechtstreekse steun uit het ESM, onverwijld aan de voorbereidingen om het directe toezicht op de kredietinstelling over te nemen. De ECB neemt actief deel aan de onderhandelingen met het ESM en de directie van de noodlijdende kredietinstelling over de voorwaarden van de herkapitaliseringsovereenkomst.

3.4.2 METHODOLOGIE- EN NORMONTWIKKELING

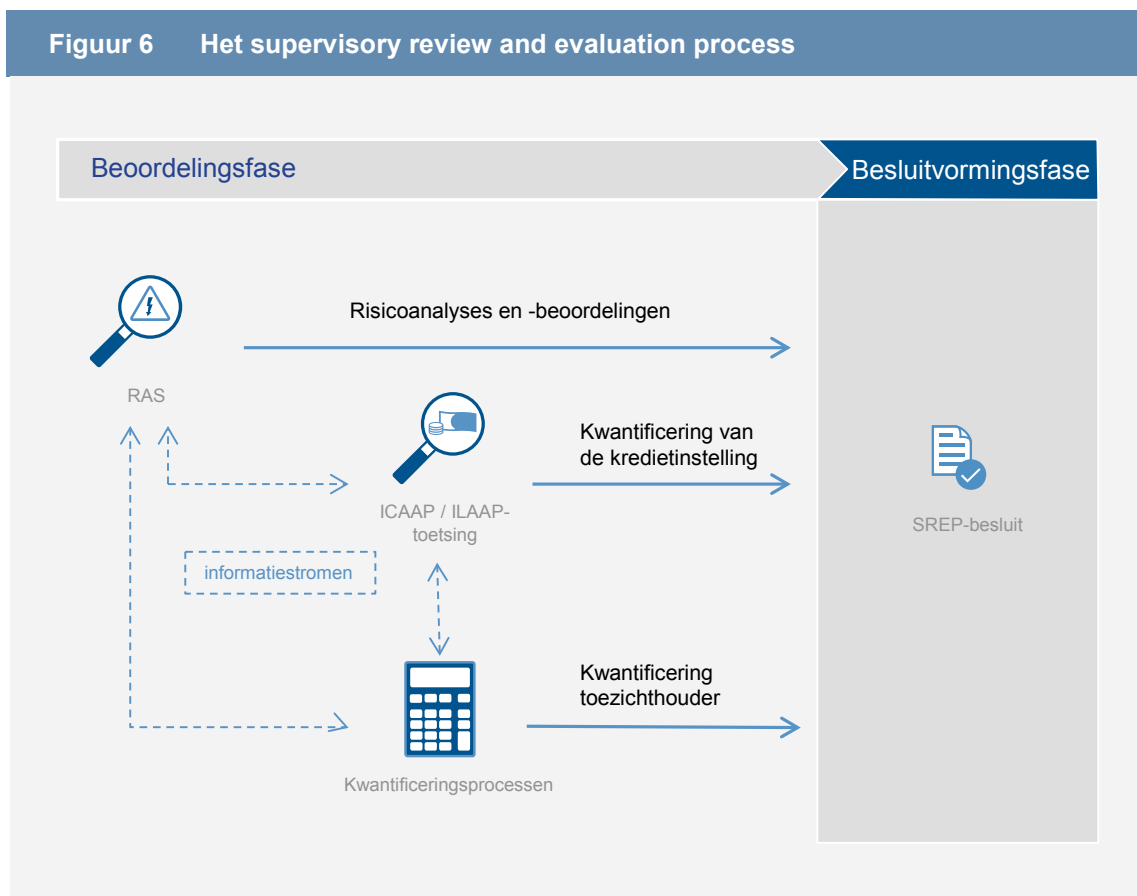
- 27 Toezichtmethodologieën en -normen van de hoogste kwaliteit zijn essentieel om consistente en doeltreffende toezichtsresultaten te boeken. De ECB heeft een speciale Afdeling Methodologie- & normontwikkeling opgericht, die de toezichtmethodologieën regelmatig evalueert en verder ontwikkelt. Toezichtmethodologieën en -normen kunnen ook voortkomen uit de harmonisering van de regelgeving voor de financiële sector door internationale normeringsorganen of uit de ontwikkeling van één rulebook door de EU-autoriteiten.
- 28 Het SSM kan eigen regelgeving, richtsnoeren en instructies inzake toezichtmethodologieën en -normen uitvaardigen, waarbij rekening wordt gehouden met de ontwikkelingen in de internationale en Europese regelgeving en met de rol van de EBA bij de opstelling van één rulebook, om op termijn te zorgen voor geharmoniseerd toezicht en consistente toezichtsresultaten in het kader van het SSM.
- 29 De gemeenschappelijke set methodologieën en normen heeft onder andere betrekking op het proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder en op de meldings- en aanvraagprocedures voor entiteiten die onder toezicht staan.

3.4.3 HET SUPERVISORY REVIEW AND EVALUATION PROCESS

- 30 Met het oog op de uitvoering van het proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder (*supervisory review and evaluation process*, kortweg SREP) heeft het SSM een gemeenschappelijke methode ontwikkeld voor de permanente beoordeling van de risico's, de governanceregelingen en de kapitaal- en liquiditeitssituatie van kredietinstellingen. De methode profiteert van de eerdere ervaringen en best practices van de NBA's en wordt verder bevorderd en ontwikkeld door de JST's en de horizontale afdelingen van de ECB. Het SREP van het SSM wordt evenredig toegepast op belangrijke en minder belangrijke instellingen, waarbij de hoogste en meest consistente toezichtnormen worden gehanteerd.
- 31 Zoals bepaald in de CRD IV vereist het SREP dat de toezichthouder (in het geval van belangrijke instellingen het JST, in het geval van minder belangrijke instellingen de NBA's onder het overkoepelend toezicht van de ECB) de door de kredietinstelling uitgevoerde regelingen, strategieën, processen en mechanismen toetst, en daarbij het volgende evalueert:
- de risico's waaraan de instellingen worden of mogelijk worden blootgesteld;
 - de risico's die een instelling meebrengt voor het gehele financiële stelsel;
 - de risico's die naar voren komen uit stresstesten, rekening houdend met de aard, de schaal en de complexiteit van de activiteiten van een instelling.

32 Het SREP van het SSM omvat drie hoofdelementen (zie figuur 6):

- een risicobeoordelingssysteem (RBS), dat de risiconiveaus en -controles van kredietinstellingen evalueert;
- een grondige evaluatie van het interne beoordelingsproces van de kapitaaltoereikendheid (ICAAP) en het interne beoordelingsproces van de liquiditeitstoereikendheid (ILAAP) van de instelling;
- een methodologie voor kapitaal- en liquiditeitsberekening, die de kapitaal- en liquiditeitsbehoeften van kredietinstellingen evalueert op basis van de resultaten van de risicobeoordeling.

33 Zowel het RBS als de kapitaal- en liquiditeitsberekening van het SSM bestaat uit meerdere stappen. Beide hebben tot doel beoordelingen in het kader van toezicht te produceren die op kwantitatieve en kwalitatieve analyse zijn gebaseerd. Ze maken gebruik van een breed scala aan informatie uit het verleden en gegevens met voorspellende waarde (bijv. kans op wanbetaling, verlies bij wanbetaling, stresstesten). Ze berusten op een benadering van “terughoudende

oordeelsvorming”, om zowel de consistentie van het SSM te garanderen en tegelijkertijd een deskundig oordeel toe te staan over de complexiteit en diversiteit van situaties binnen een duidelijk en transparant kader.

- 34 De risico's waaraan kredietinstellingen blootstaan, worden beoordeeld aan de hand van risiconiveaus en de bijbehorende maatregelen op het gebied van risicobeheersing/risicobeperking. Het bedrijfsrisico en de rentabiliteit van instellingen, alsmede hun interne governance en algehele risicobeheer, worden vanuit een meer holistisch oogpunt beoordeeld. Alle beoordelingen worden vervolgens in één algehele beoordeling verwerkt.
- 35 Het SSM volgt een risicogebaseerde aanpak en richt zich tegelijkertijd op de naleving van regelgevingsvereisten. Het SSM respecteert hierbij bovendien het evenredigheidsbeginsel door rekening te houden met de mogelijke impact van een instelling op het financiële stelsel, het intrinsieke risiconiveau van de instelling en de vraag of de instelling een moedermaatschappij, een dochteronderneming dan wel een individuele instelling is. Dit leidt gedurende het jaar tot een gedifferentieerde frequentie en intensiteit van de beoordeling van het risicoprofiel van de instelling. De beoordeling van het risiconiveau kan op haar beurt weer een groot aantal toezichtsmaatregelen tot gevolg hebben, waaronder kortetermijnmaatregelen die onmiddellijk door het relevante JST worden genomen en maatregelen op de langere termijn die in het kader van het SREP-rapport en de jaarlijkse toezichtsplanning worden genomen. Er bestaat een direct verband tussen de algehele beoordeling van het risicoprofiel van een instelling en de mate van betrokkenheid van de toezichthouder.
- 36 Traceerbaarheid en controleerbaarheid zijn de belangrijkste aspecten van het algehele beoordelingsproces van de toezichthouder. De kapitaalvereisten die in Pijler 1 van de akkoorden van Basel worden gedefinieerd, zijn een minimumeis waaraan kredietinstellingen te allen tijde moeten voldoen. Het SSM houdt daarom constant in de gaten of de instellingen aan deze vereisten voldoen en beschouwt de kapitaalvereisten uit Pijler 1 ook als een bodemwaarde. Het SSM beoordeelt regelmatig de interne modellen die instellingen, na goedkeuring door de toezichthouder, mogen gebruiken om de kapitaalvereisten voor Pijler 1-risico's te berekenen.
- 37 Bovendien kunnen kredietinstellingen verplicht worden aanvullende kapitaal- en liquiditeitsbuffers aan te houden voor risico's die niet volledig onder Pijler 1 vallen. Kredietinstellingen moeten gebruikmaken van hun interne beoordelings- en berekeningsmethoden, het interne beoordelingsproces van de kapitaaltoereikendheid (ICAAP) en het interne beoordelingsproces van de liquiditeitstoereikendheid (ILAAP). Kredietinstellingen moeten deze processen en berekeningen nauwkeurig documenteren. Ze moeten tevens adequate governancestructuren creëren om te garanderen dat hun

ICAAP/ILAAP-resultaten betrouwbaar zijn. Daarom wordt als onderdeel van het SREP een uitgebreide analyse van het ICAAP/ILAAP uitgevoerd.

- 38 Zoals in de richtsnoeren van de EBA wordt aanbevolen¹², streeft het SSM ernaar adequate SREP-besluiten te nemen op basis van een breed aanbod aan informatie uit verschillende bronnen. Deze bestaan onder andere uit de regelmatige verslagen van kredietinstellingen, ICAAP/ILAAP, de risicobereidheid van de instellingen, de berekeningen van de toezichthouder die gebruikt worden om de schattingen van de kredietinstellingen te controleren en te testen, de resultaten van risicobeoordelingen (waaronder beoordelingen van risiconiveau en -beheersing), de resultaten van stresstesten en de algehele risicoprioriteiten van de toezichthouder.
- 39 De kwantificeringen van de toezichthouder, berekend om de kapitaal- en liquiditeitsbehoeften van instellingen te beoordelen, alsmede ICAAP en ILAAP, spelen een sleutelrol als verankering van het proces.
- 40 Het SSM maakt bij de beoordeling van de kapitaal- en liquiditeitstoereikendheid zowel gebruik van top-down als bottom-up stresstesten voor toezichtdoeleinden¹³. Stresstesten zijn een belangrijk toekomstgericht instrument om te kunnen beoordelen of instellingen worden blootgesteld aan en weerstand kunnen bieden tegen negatieve maar plausibele gebeurtenissen in de toekomst. Ze kunnen tevens worden gebruikt om de toereikendheid van de procedures van de kredietinstellingen op het gebied van risicobeheersing, hun strategische en kapitaalplanning en de robuustheid van hun bedrijfsmodellen te testen.
- 41 Op basis van alle in het kader van het SREP beoordeelde en geëvalueerde informatie maakt het SSM een algehele beoordeling van de kapitaal- en liquiditeitstoereikendheid van de kredietinstelling en bereidt het SREP-besluiten voor (zie figuur 6). Aan het einde van het proces geeft het SSM een algemeen overzicht van het niveau van kapitaal- en liquiditeitstoereikendheid van een instelling. SREP-besluiten kunnen ook kwalitatieve maatregelen bevatten, bijvoorbeeld maatregelen die tekortkomingen in de risicobeheersing van een instelling moeten aanpakken. Het resultaat van deze analyse en de benodigde corrigerende maatregelen worden aan de kredietinstelling gepresenteerd, waarna de kredietinstelling in de gelegenheid wordt gesteld schriftelijk commentaar bij de ECB in te dienen met betrekking tot de feiten, bezwaren en juridische gronden die relevant zijn voor het toezichtsbesluit van de ECB. Indien nodig kunnen specifieke bijeenkomsten met de kredietinstelling worden georganiseerd om de resultaten en de te nemen corrigerende maatregelen te bespreken.

¹² <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/supervisory-review-and-evaluation-srep-and-pillar-2>

¹³ Kredietinstellingen moeten ook hun eigen stresstestprogramma's ontwikkelen.

- 42 Het resultaat van het SREP voor belangrijke kredietinstellingen wordt aan de Raad van Toezicht voorgelegd. In het geval van instellingen met dochterondernemingen in EU-lidstaten die niet aan het SSM deelnemen, wordt dit besluit gezamenlijk door alle relevante bevoegde autoriteiten genomen.
- 43 Het resultaat van het SREP is tevens een essentiële bron van informatie voor de strategische en operationele planning van het SSM. Het heeft met name een directe invloed op de omvang en de grondigheid van de activiteiten die ter plaatse en extern voor een bepaalde instelling worden uitgevoerd. Deze planning wordt jaarlijks opgesteld en ieder half jaar herzien.

3.4.4 RISICOANALYSE

- 44 Als natuurlijke aanvulling op de dagelijkse analyses die JST's van de risico's van een kredietinstelling maken, worden de risico's ook horizontaal geanalyseerd door een speciale Afdeling Risicoanalyse, die benchmarks uitvoert en contextinformatie aan de directe toezichthouders verstrekt.
- 45 De beoordeling van de risico's waar kredietinstellingen mee te maken krijgen, vereist een goed begrip van de externe context waarin ze opereren. Dit vereist een afweging van systeemrisico's, zoals risico's die voortkomen uit internationale onevenwichtigheden of een bovenmatige concentratie van risico's die tot sectorale zeepbellen kan leiden (bijv. niet-zakelijk en zakelijk onroerend goed). Bij deze risicoanalyse wordt tevens gebruikgemaakt van analyses van andere bedrijfsafdelingen van de ECB, en met name van macroprudentiële analyses. Sectorale analyse leidt ook tot een beter begrip van de belangrijkste ontwikkelingen op de markt.
- 46 De risicoanalyses van de JST's en de speciale Afdeling Risicoanalyse vullen elkaar aan. De Afdeling Risicoanalyse houdt de algehele risico-omgeving van het SSM in de gaten en produceert tijdige en grondige risicoanalyses van instellingen. JST's zijn voor de Afdeling Risicoanalyse een belangrijke bron van informatie over specifieke instellingen.
- 47 Toezicht en risicoanalyses kunnen alleen toereikend, betrouwbaar en actueel zijn indien ze gebaseerd zijn op correcte gegevens van toezichthouders. De ECB werkt daarom nauw samen met de NBA's en hun rapportage-afdelingen, die de eerste ontvangers van rapportagegegevens op het gebied van toezicht zijn. De rapporterende en statistische afdelingen van de ECB voeren zelf kwaliteitscontroles uit voordat de gegevens voor toezichthoudende en risicoanalyse doeleinden en in het besluitvormingsproces worden gebruikt. In de rapportageplanning van het SSM worden de termijn en vormen voor de rapportage vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de geharmoniseerde vereisten die in de EU gelden.

4 DE UITOEFENING VAN HET TOEZICHT IN HET SSM

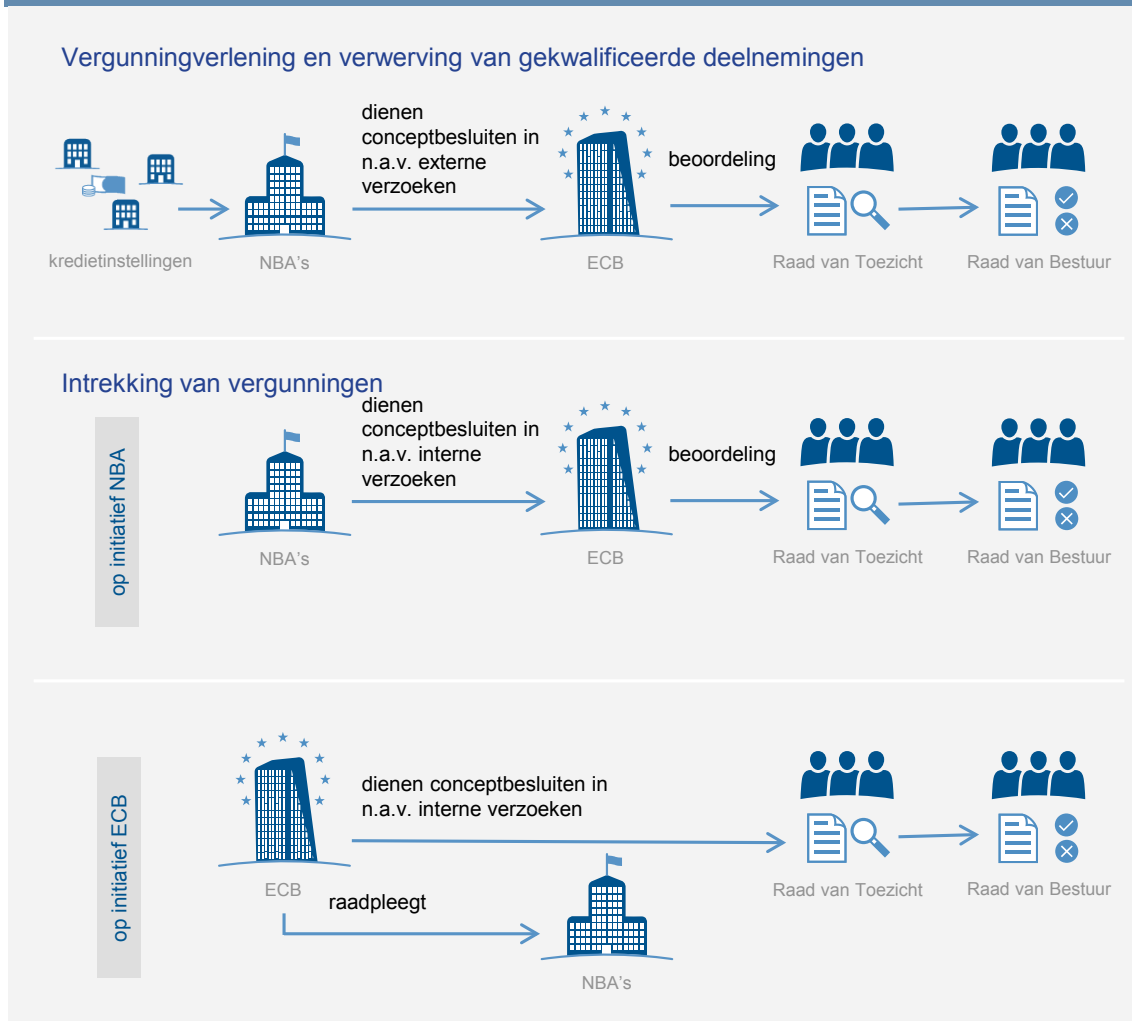
48 De GTM-Verordening spreekt over de opbouw van een “waarlijk geïntegreerd toezichtsmechanisme”. In de praktijk betekent dit ten eerste dat de belangrijkste processen in het algemeen voor alle kredietinstellingen gelijk zijn, ongeacht of de instelling belangrijk of minder belangrijk is, en dat hierbij zowel de ECB als de NBA's betrokken zijn. Het impliceert tevens één gemeenschappelijke toezichtsaanpak. Het toezicht op iedere kredietinstelling die onder het SSM valt, wordt uitgevoerd op basis van dezelfde methodologie, waarbij rekening wordt gehouden met het evenredigheidsbeginsel. De gemeenschappelijke procedures, die zowel voor belangrijke als minder belangrijke instellingen gelden, en de benaderingen met betrekking tot het toezicht erop, worden hieronder nader toegelicht.

4.1 VERGUNNINGEN, DE VERWERVING VAN GEKWALIFICEERDE DEELNEMINGEN, DE INTREKKING VAN VERGUNNINGEN

49 De ECB is bevoegd kredietinstellingen een vergunning te verlenen of deze in te trekken en de verwerving van deelnemingen in kredietinstellingen in het eurogebied te beoordelen. Dit wordt in samenwerking met de NBA's gedaan. De ECB moet tevens de naleving van de Europese bankregelgeving en de EBA-verordening garanderen en dient daarbij het Europese single rulebook toe te passen. Indien nodig kan de ECB kredietinstellingen ook aanvullende prudentiële regels opleggen om de financiële stabiliteit te waarborgen. De ECB heeft een Afdeling Autorisatie opgericht, die voor deze taken verantwoordelijk is.

50 De GTM-Verordening heeft geleid tot de instelling van een aantal procedures, ook wel “gemeenschappelijke procedures” genoemd, waarover uiteindelijk door de ECB wordt beslist, ongeacht de significantie van de betreffende kredietinstelling. Dit zijn de procedure tot het verlenen van vergunningen, de procedure tot het intrekken van vergunningen en de procedure tot het beoordelen van de verwerving van gekwalificeerde deelnemingen. In de GTM-Kaderverordening wordt uiteengezet welke rol de ECB en de NBA's bij deze gemeenschappelijke procedures spelen (zie figuur 7).

Figuur 7 Gemeenschappelijke procedures

4.1.1 VERLENEN VAN VERGUNNINGEN EN VERWERVEN VAN GEKWALIFICEERDE DEELNEMINGEN

51 De gemeenschappelijke procedures in het kader van het SSM zijn gebaseerd op de volgende basisbeginselen:

- Aanvragen voor vergunningen en meldingen van een verwerving van een gekwalificeerde deelneming moeten altijd worden ingediend bij de relevante NBA: in het geval van het verlenen van nieuwe bankvergunningen is dit de NBA van de lidstaat waar de nieuwe kredietinstelling wordt gevestigd; in het geval van voorgenomen verwervingen van gekwalificeerde deelnemingen is dit de NBA van de lidstaat waar de verworven instelling is gevestigd.

- De NBA meldt de ECB binnen 15 werkdagen dat het een aanvraag voor een vergunning heeft ontvangen. De NBA moet een melding van het voornemen om een gekwalificeerde deelneming te verwerven vijf werkdagen na bevestiging van ontvangst aan de indiener aan de ECB melden. Let op dat een gemeenschappelijke procedure niet kan worden voltooid zolang de vereiste informatie niet is ingediend. Indieners moeten er derhalve voor zorgen dat hun aanvragen compleet en goed gestructureerd zijn. Indien er bij de eerste controle van een aanvraag omissies of afwijkingen worden geconstateerd, zal de ontvangende NBA de indiener onmiddellijk verzoeken de benodigde aanpassingen te maken.
- Zodra aanvragen zijn ingediend en hun volledigheid is vastgesteld, worden ze nogmaals door de ontvangende NBA, de ECB en eventuele andere betrokken NBA's beoordeeld. Deze beoordeling moet garanderen dat alle relevante partijen een goed inzicht in het bedrijfsmodel en de levensvatbaarheid ervan krijgen. Om dit te bereiken omvat de beoordeling alle criteria die in de relevante nationale en EU-wetgeving worden vermeld.

52 Als de NBA heeft vastgesteld dat de aanvraag aan de nationale voorwaarden voor vergunningen voldoet, stuurt ze de ECB een conceptbesluit met haar beoordeling en aanbevelingen. In het geval van gekwalificeerde deelnemingen stuurt de NBA de ECB een conceptbesluit waarin ze aangeeft wel of geen bezwaar tegen de verwerving te hebben. Het definitieve besluit over de goedkeuring of afwijzing wordt vervolgens door de ECB genomen, waarbij de gebruikelijke besluitvormingsprocedure wordt gevolgd. Als een aanvraag moet worden afgewezen of aanvullende voorwaarden moeten worden opgelegd, zal deze verder middels een hoorzitting worden afgehandeld. Zodra een definitief besluit is genomen wordt de indiener hiervan op de hoogte gesteld door de NBA die de aanvraag in behandeling heeft (in het geval van aanvragen tot het verlenen van een vergunning) of de ECB (in het geval van voorgenomen verwervingen van gekwalificeerde deelnemingen).

4.1.2 INTREKKEN VAN VERGUNNINGEN

53 Zowel de ECB als de NBA's van deelnemende lidstaten waar een instelling gevestigd zijn bevoegd het initiatief te nemen om een bankvergunning in te trekken. NBA's kunnen op verzoek van de kredietinstelling of in andere gevallen uit eigen beweging en in overeenstemming met nationale wetgeving voorstellen een vergunning in te trekken. De ECB kan de intrekking van een vergunning initiëren in gevallen die in de relevante EU-wetgeving worden beschreven. De ECB en de relevante NBA's voeren overleg over alle voorstellen voor het intrekken van een vergunning. Dit overleg is bedoeld om ervoor te zorgen dat de relevante organen (d.w.z. NBA's, nationale afwikkelingsautoriteiten en de ECB) vóór het nemen van een besluit genoeg tijd

hebben gehad om het voorstel te analyseren en van commentaar te voorzien, mogelijke bezwaren in te brengen en indien nodig de noodzakelijke stappen te nemen om de continuïteit van de bedrijfsuitoefening van de instelling te behouden of deze af te wikkelen.

- 54 Na afloop van de overlegronde stelt het orgaan dat het intrekken van de vergunning voorstelt geen conceptbesluit op waarin de voorgestelde intrekking van de vergunning wordt onderbouwd en de resultaten van de overlegronde worden verwerkt. Het definitieve besluit wordt daarna door de ECB genomen.
- 55 Voordat een voorstel voor een conceptbesluit bij de ECB wordt ingediend, wordt de onder toezicht staande instelling verzocht haar eigen standpunten over de zaak naar voren te brengen en wordt haar het recht verleend om door de ECB gehoord te worden. Wanneer de ECB zijn definitieve besluit heeft genomen worden de betrokken kredietinstelling, de NBA en de nationale afwikkelingsautoriteit hiervan op de hoogte gebracht.

4.2 TOEZICHT OP BELANGRIJKE INSTELLINGEN

4.2.1 TOEZICHTSPANNING

- 56 Het plannen van toezichtsactiviteiten vindt plaats aan de hand van een “tweefasenproces”: strategische planning en operationele planning. Strategische planning wordt gecoördineerd door de ECB Afdeling Planning & coördinatie van de programma’s voor onderzoek door de toezichthouder. Dit omvat het definiëren van de strategische prioriteiten en de focus van de toezichtwerkzaamheden voor de aankomende 12 tot 18 maanden. Meer in concreto wordt er rekening gehouden met factoren zoals de beoordeling van risico's en kwetsbaarheden in de financiële sector, alsmede richtsnoeren en aanbevelingen die door andere Europese autoriteiten zijn uitgegeven, met name het ESRB en de EBA, bevindingen van de JST's uit het SREP en de prioriteiten die door de relevante NBA's zijn aangegeven. Het strategische plan kadert de aard, diepgang en frequentie van de activiteiten in die moeten worden opgenomen in de individuele toezichtsprogramma’s (*supervisory examination programmes*, kortweg SEP's) die voor iedere belangrijke instellingen worden opgesteld.
- 57 Operationele planning wordt uitgevoerd door de JST's, onder coördinatie van de ECB Afdeling Planning & coördinatie van de SEP's. JST's produceren individuele SEP's, waarin de belangrijkste taken en activiteiten voor de aankomende 12 maanden worden vermeld, alsmede hun voorlopige tijdschema's en doelstellingen, de noodzaak om ter plaatse inspecties uit te voeren en onderzoeken naar interne modellen. De Afdeling Planning & coördinatie van de SEP's coördineert samen met de relevante horizontale eenheden en NBA's de toewijzing van SSM-hulpbronnen en -expertise om ervoor te zorgen dat iedere JST over de capaciteit beschikt

om de jaarlijkse toezichtstaken en -activiteiten uit te voeren. Hoewel de belangrijkste onderdelen van de individuele SEP's vooraf met de kredietinstelling besproken zijn, kunnen JST's altijd ad-hoc taken en -activiteiten uitvoeren die geen onderdeel van het toezichtsplan uitmaken, met name om snel veranderende risico's bij individuele instellingen of op een breder systeemniveau aan te pakken.

- 58 Er bestaan enkele instrumenten om de basisactiviteiten op het gebied van toezicht uit te voeren. In hun dagelijkse toezicht analyseren de JST's de toezichtsrapportage, financiële overzichten en interne documenten van de onder toezicht staande instellingen, organiseren ze regelmatig en op ad-hoc basis overleggen met verschillende bestuurslagen van de onder toezicht staande instellingen, voeren ze doorlopend risicoanalyses en analyses van goedgekeurde risicomodellen uit en analyseren en beoordelen ze de herstelplannen van kredietinstellingen. In kader 5 wordt de regelgeving uitgelegd met betrekking tot de taal die de instelling in haar communicatie met de ECB kan gebruiken.

Kader 5 Taalregeling van het SSM

Op grond van artikel 24 van de GTM-Kaderverordening mogen alle documenten die door een onder toezicht staande kredietinstelling (of alle andere rechtspersonen of natuurlijke personen die individueel aan de toezichtsprocedures van de ECB zijn onderworpen) aan de ECB worden verstuurd, in iedere officiële taal van de EU worden opgesteld.

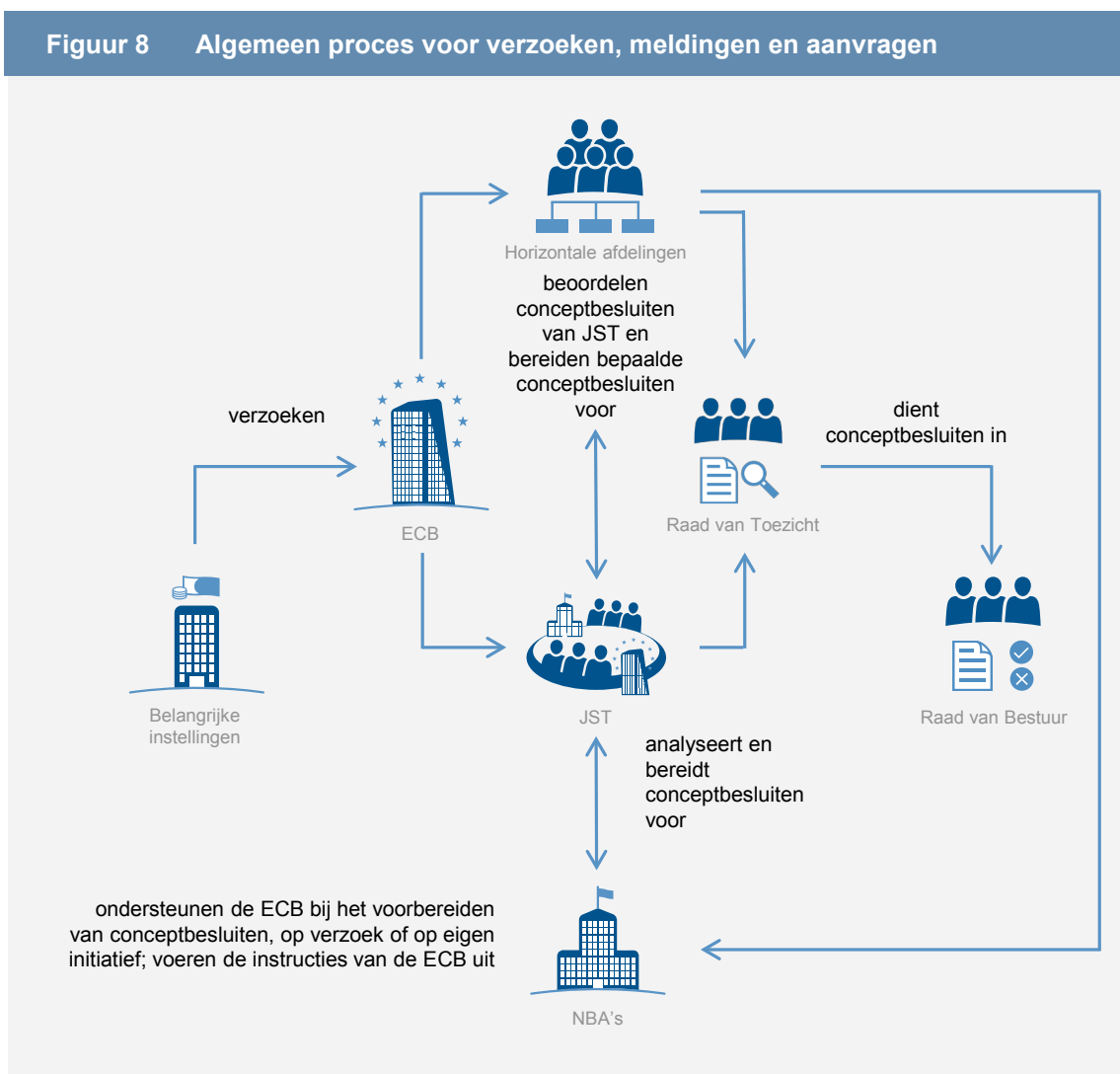
De ECB, de onder toezicht staande kredietinstellingen en alle andere rechtspersonen of natuurlijke personen die onderworpen zijn aan de toezichtsprocedures van de ECB kunnen overeenkomen hun schriftelijke communicatie in één officiële taal van de EU plaats te laten vinden. Als een kredietinstelling deze overeenkomst opzegt, heeft deze verandering alleen invloed op het gedeelte van de ECB-toezichtsprocedure dat nog niet is uitgevoerd.

Als deelnemers aan een mondelinge hoorzitting in een andere officiële EU-taal dan de taal van de ECB-toezichtsprocedure willen worden gehoord, moet de ECB hiervan vooraf op de hoogte worden gebracht, zodat deze de benodigde maatregelen kan treffen.

4.2.2 PROCEDURES VOOR AANVRAGEN, VERZOEKEN EN MELDINGEN DOOR BANKEN

59 De algemene procedure met betrekking tot aanvragen, verzoeken en meldingen (d.w.z. “verzoeken om toestemming”) voor belangrijke kredietinstellingen wordt beschreven in figuur 8. De procedure gaat van start op het moment dat een kredietinstelling een verzoek indient. Het JST controleert, indien nodig in nauwe samenwerking met de relevante horizontale afdeling, of het verzoek om toestemming alle relevante informatie en documenten bevat. Het JST kan de kredietinstelling indien nodig verzoeken aanvullende informatie te verstrekken. Het JST en de relevante horizontale afdeling controleren of het verzoek voldoet aan de eisen met betrekking tot toezicht in de betreffende wetgeving, d.w.z. EU-wetgeving of de nationale omzetting daarvan. Als de analyse is afgerond en er een besluit is genomen, brengt de ECB de indiener hiervan op de hoogte.

Figuur 8 Algemeen proces voor verzoeken, meldingen en aanvragen

- 60 Voor andere processen zoals paspoortprocedures, de goedkeuring van interne modellen en de benoeming van nieuwe managers, gelden andere procedures. Deze worden hieronder nader toegelicht.

4.2.3 RECHT VAN VESTIGING VAN KREDIETINSTELLINGEN IN HET SSM

- 61 Als een belangrijke¹⁴ instelling in een deelnemende lidstaat middels een paspoortprocedure¹⁵ een vestiging op het grondgebied van een andere deelnemende lidstaat wil oprichten, moet ze de NBA van de deelnemende lidstaat waar zich het hoofdkantoor bevindt hiervan op de hoogte brengen en de benodigde documenten verstrekken. Na ontvangst van deze melding informeert de NBA onmiddellijk de Afdeling Autorisatie van de ECB, die vervolgens de toereikendheid van de administratieve structuur beoordeelt, waarbij rekening wordt gehouden met de beoogde activiteiten. Als de ECB binnen twee maanden na ontvangst van de melding van de kredietinstelling geen andersluidend besluit heeft genomen, mag de belangrijke instelling de vestiging oprichten en met de activiteiten ervan beginnen. Een kredietinstelling in een deelnemende lidstaat die op het grondgebied van een niet-deelnemende lidstaat een vestiging wil oprichten of gebruik wil maken van de vrijheid om er diensten te verlenen, moet de relevante NBA van haar voornemen op de hoogte brengen. Indien het een belangrijke instelling betreft, deelt de relevante NBA de ontvangst van de kennisgeving onmiddellijk mee aan de ECB, die de vereiste beoordeling uitvoert.

4.2.4 INTERNE MODELLEN

- 62 De CRD onderscheidt in verband met interne modellen die gebruikt worden om de minimale kapitaalvereisten te berekenen twee verschillende soorten toezichtsactiviteiten: activiteiten gericht op het goedkeuren van dergelijke modellen (of substantiële wijzigingen/uitbreidingen ervan) en activiteiten gericht op het doorlopende toezicht op de modellen.
- 63 De algemene procedure voor de goedkeuring van interne modellen ten behoeve van de berekening van de minimale kapitaalvereisten op basis van de CRD voor belangrijke en minder belangrijke instellingen bestaat uit verschillende stappen, waarbij het JST als aanspreekpunt voor de belangrijke instellingen functioneert, ondersteund door de Afdeling Interne Modellen van de ECB. Voor minder belangrijke instellingen zijn de NBA's het aanspreekpunt. Indien

¹⁴ Minder belangrijke instellingen moeten hun NBA op de hoogte brengen van hun voornemen om in de Europese economische ruimte een vestiging op te richten of diensten te verlenen.

¹⁵ Het gemeenschappelijke Europese paspoort is een systeem dat verleners van financiële diensten die wettig in een van de lidstaten van de EU gevestigd zijn in staat stelt zich te vestigen/hun diensten te verlenen in andere lidstaten zonder dat hieraan aanvullende eisen met betrekking tot vergunningen worden gesteld.

nodig wordt met de kredietinstelling overlegd om kritieke punten aan te pakken en het uitvoeringsschema van het goedkeuringsproces vast te stellen.

- 64 Het JST controleert, met ondersteuning van de Afdeling Interne Modellen van de ECB, of de kredietinstelling aan de wettelijke vereisten en de relevante EBA-richtsnoeren voldoet. In deze fase moeten kredietinstellingen voorbereid zijn op een intensieve interactie en samenwerking om het proces voor alle partijen zo soepel en efficiënt mogelijk te laten verlopen. Dit proces bestaat uit een aantal verschillende instrumenten, waaronder externe evaluaties en evaluaties ter plaatse. Deze activiteiten worden uitgevoerd door een speciaal projectteam dat verantwoordelijk is voor het gehele modelbeoordelingsproces. De projectteams kunnen bestaan uit leden van de JST's, deskundigen van de horizontale afdelingen van de ECB en modeldeskundigen van de NBA's, en staan onder leiding van projectmanagers die aan de JST-coördinator rapporteren.
- 65 Op basis van het verslag van het projectteam stelt het JST, ondersteund door de Afdeling Interne Modellen van de ECB, een voorstel op voor een conceptbesluit dat vervolgens ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur wordt voorgelegd. In het voorstel verwoordt het JST zijn standpunten met betrekking tot de goedkeuring (of afwijzing) van het gebruik van interne modellen ten behoeve van de berekening van de kapitaalvereisten. Aan de goedkeuring kunnen voorwaarden verbonden zijn, zoals aanvullende rapportagevereisten of toezichtsmaatregelen.
- 66 Bovendien heeft het doorlopende toezicht op modellen tot doel goed in de gaten te houden of de kredietinstelling te allen tijde de toepasselijke vereisten naleeft. Het toezicht bestaat uit een analyse van het risico, kapitaal of andere verslagen met betrekking tot aspecten van het model, een analyse van de modelvalidatie van de kredietinstelling en een beoordeling van de (immateriële) wijzigingen van het model. Daarnaast wordt er regelmatig, ten minste één keer per drie jaar, een volledige controle van de interne modellen uitgevoerd, waarbij extra nadruk wordt gelegd op de geschiktheid van de modellen wat betreft beste praktijken en wijzigingen in de bedrijfsstrategie. Deze controles worden uitgevoerd door het JST, indien nodig met ondersteuning van de Afdeling Interne Modellen van de ECB. De jaarlijkse benchmarking, zoals vereist op basis van artikel 78 van de CRD, wordt uitgevoerd door de EBA en het SSM als bevoegde autoriteit.

4.2.5 BEOORDELING VAN DE GESCHIKTHEID VAN LEDEN VAN LEIDINGGEVENDE ORGANEN

- 67 De beoordeling van de betrouwbaarheid en deskundigheid van de leden van de leidinggevende organen¹⁶ van belangrijke en minder belangrijke instellingen is een belangrijk onderdeel van de toezichthoudende activiteiten. De leden moeten een goede reputatie hebben en over voldoende kennis, vaardigheden en ervaring beschikken om hun taken uit te voeren. Bij een eerste autorisatie (toekennen van vergunning) van een kredietinstelling wordt de beoordeling van de betrouwbaarheid en deskundigheid uitgevoerd als onderdeel van de procedure tot het verlenen van vergunningen.
- 68 Wijzigingen in de samenstelling van het leidinggevende orgaan van een belangrijke instelling moeten worden gemeld aan de relevante NBA, die vervolgens het relevante JST en de Afdeling Autorisatie van de ECB op de hoogte stelt, waarna deze in samenwerking met personeel van de NBA de benodigde documentatie verzamelt (een gesprek met de genomineerde kandidaat kan hier deel van uitmaken). Met behulp van de NBA voeren het JST en de Afdeling Autorisatie een gezamenlijke beoordeling uit en presenteren een gedetailleerd voorstel aan de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur van de ECB, die daarover vervolgens een besluit neemt.

4.2.6 INSPECTIES TER PLAATSE

- 69 Het SSM voert ter plaatse op het kantoor van de kredietinstelling inspecties uit, d.w.z. grondige onderzoeken naar risico's, risicobeheersing en governance waarvan het toepassingsgebied en de tijdsduur vooraf zijn bepaald. Deze inspecties zijn op risicogebaseerd en evenredig.
- 70 De ECB beschikt over een Afdeling Gecentraliseerde Inspecties ter plaatse, die onder andere verantwoordelijk is voor de jaarlijkse planning van de inspecties ter plaatse.
- 71 De noodzaak van een inspectie wordt in het kader van het SEP door het JST bepaald en in nauwe samenwerking met de Afdeling Planning & coördinatie van de SEP's van de ECB ingepland. De omvang en frequentie van de inspecties ter plaatse worden door de JST's voorgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de algehele toezichtstrategie, het SEP en de kenmerken van de kredietinstelling (d.w.z. de grootte, aard van de activiteiten, risicocultuur, waargenomen zwakke plekken). In aanvulling op deze geplande inspecties kunnen er als reactie

¹⁶ In het kader van CRD IV betekent een "leidinggevend orgaan" een of meer overeenkomstig het nationaal recht aangewezen organen van een instelling welke de bevoegdheid hebben de strategie, doelstellingen en de algehele richting van de instelling vast te stellen, en welke toezicht houden op de bestuurlijke besluitvorming en deze controleren, met inbegrip van de personen die het beleid van de instelling daadwerkelijk bepalen. Een "leidinggevend orgaan" moet in dit verband beschouwd worden als een orgaan met uitvoerende en toezichthoudende taken. Aangezien de bevoegdheden en structuur van leidinggevende organen per lidstaat verschillen (one-tier vs. two-tier bedrijfsstructuur), krijgen de verschillende entiteiten in het leidinggevende orgaan afzonderlijke taken toegewezen.

op een gebeurtenis of incident bij een kredietinstelling waarvoor onmiddellijke toezichthoudende actie is vereist ook ad-hoc inspecties worden uitgevoerd. Indien dit nodig wordt geacht kunnen er vervolgininspecties worden uitgevoerd om te beoordelen welke vooruitgang een kredietinstelling heeft geboekt bij het uitvoeren van de herstelacties of corrigerende maatregelen die in het kader van een eerdere geplande inspectie of ad-hoc inspectie zijn vastgesteld.

72 Over het algemeen hebben inspecties ter plaatse de volgende doelstellingen:

- het niveau, de aard en de kenmerken van inherente risico's onderzoeken en beoordelen, waarbij rekening wordt gehouden met de risicocultuur;
- de geschiktheid en kwaliteit onderzoeken en beoordelen van het kader voor corporate governance en interne controle van de kredietinstelling, gelet op de aard van de onderneming en risico's;
- de controlesystemen en risicobeheersingsprocessen beoordelen, waarbij de nadruk ligt op het opsporen van zwakke plekken en kwetsbaarheden die van invloed zouden kunnen zijn op de kapitaal- en liquiditeitstoereikendheid van de instelling;
- de kwaliteit van balansposten en de financiële situatie van de kredietinstelling onderzoeken;
- naleving van bankvoorschriften beoordelen;
- controles uitvoeren op het gebied van bijvoorbeeld belangrijke risico's, controlemechanismen of governance.

73 Verschillende soorten inspecties kunnen door de ECB worden uitgevoerd. Terwijl integrale inspecties op een breed scala aan risico's en activiteiten van de betreffende kredietinstelling zijn gericht teneinde een integraal beeld van de kredietinstelling te kunnen krijgen, ligt bij gerichte inspecties de nadruk op een specifiek gedeelte van de bedrijfsvoering van de kredietinstelling of op een specifiek probleem of risico. Thematische inspecties zijn gericht op één bepaald probleem (bijvoorbeeld een bepaalde bedrijfsactiviteit of een bepaald soort transacties) bij een aantal vergelijkbare kredietinstellingen. JST's kunnen bij instellingen bijvoorbeeld verzoeken een thematische controle van een bepaald onderdeel van de risicobeheersing of het governanceproces uit te voeren. Thematische controles kunnen ook voortvloeien uit macroprudentiële en sectorale analyses waarbij vanwege zwakkere economische sectoren of het verspreiden van risicovolle praktijken in de banksector bedreigingen voor de financiële stabiliteit zijn waargenomen.

- 74 De samenstelling van het team, wat betreft grootte, vaardigheden, deskundigheid en anciënniteit, wordt op de specifieke vereisten van iedere afzonderlijke inspectie afgestemd. De inspectieteams worden door de ECB, in nauwe samenwerking met de NBA's, samengesteld. Het hoofd van het inspectieteam (hoofd van de missie) en de inspecteurs worden na overleg met de NBA's door de ECB benoemd. Leden van het JST mogen als inspecteurs aan inspecties deelnemen, maar niet als hoofd van de missie, om er zeker van te zijn dat de inspecties ter plaatse op onafhankelijke wijze worden uitgevoerd. Indien dit nodig of passend wordt geacht kan de ECB besluiten om de hulp van externe deskundigen in te roepen. De resultaten van de inspecties ter plaatse worden verwerkt in een schriftelijk verslag dat informatie over de geïnspecteerde gebieden en bevindingen bevat. Het verslag wordt ondertekend door het hoofd van de missie en aan het JST en de betreffende NBA's gestuurd. Het JST heeft de verantwoordelijkheid om op basis van het verslag aanbevelingen op te stellen. Het JST stuurt het verslag en de aanbevelingen vervolgens aan de kredietinstelling en roept in de meeste gevallen op tot een slotzitting met de instelling.
- 75 Op grond van de GTM-Verordening kan de ECB zijn onderzoeksbevoegdheden te allen tijde jegens minder belangrijke banken inzetten. Deze bevoegdheden omvatten de mogelijkheid om inspecties ter plaatse uit te voeren.

4.2.7 CRISISBEHEERSING

- 76 Na de omzetting van de richtlijn herstel en afwikkeling van banken (BRRD) in nationale wetgeving zal de ECB als banktoezichthouder de mogelijkheid hebben tijdig te reageren als een kredietinstelling niet aan de vereisten van de CRD IV of CRR voldoet, of waarschijnlijk niet aan deze vereisten gaat voldoen, en ervoor te zorgen dat de kredietinstelling betrouwbare herstelplannen opstelt.
- 77 De ECB heeft een Afdeling Crisisbeheersing die de opdracht heeft JST's in tijden van crisis te ondersteunen. De Afdeling Crisisbeheersing van de ECB is tevens betrokken bij de evaluatie van de herstelplannen van belangrijke onder toezicht staande instellingen en voert verdere analyses uit die de basis vormen voor benchmarking, kwaliteitscontrole, consistentiecontroles en deskundige ondersteuning van de JST's. Wat de planning van de afwikkeling betreft, heeft het SSM op grond van het BRRD en het SRM een adviesrol. De Afdeling Crisisbeheersing speelt een sleutelrol in dit adviesproces. Bovendien vaardigen de Afdeling Crisisbeheersing en de JST's leden af aan crisisbeheersingsgroepen die speciaal voor bepaalde banken zijn opgericht (zie kader 6).

In de afgelopen paar jaar is er een aantal groepen opgericht en overeenkomsten gesloten om de samenwerking en coördinatie tussen de verschillende partijen (bijvoorbeeld NBA's, nationale centrale banken, afwikkelingsautoriteiten) te verbeteren. De achterliggende doelstelling hiervan was het verhogen van de paraatheid van alle betrokken partijen onder normale omstandigheden en het verbeteren van hun mogelijkheden om in een crisissituatie tijdig en doeltreffend te handelen. Vertegenwoordigers van de Afdeling Crisisbeheersing van de ECB en de JST's nemen in het kader van het SSM zitting in crisisbeheersingsgroepen (CMG's) en grensoverschrijdende stabiliteitsgroepen (CBSG's). Als het SSM als toezichhoudende autoriteit van het land van herkomst optreedt, zijn de Afdeling Crisisbeheersing van de ECB en de JST's samen verantwoordelijk voor deze groepen.

1. Crisisbeheersingsgroepen

Volgens de "Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions" (hoofdkenmerken van effectieve afwikkelingsstelsels voor financiële instellingen)¹⁷, die in oktober 2011 door de Raad voor financiële stabiliteit (FSB) zijn gepubliceerd, moeten de autoriteiten van het land van herkomst en de belangrijkste autoriteiten van het land van ontvangst van alle wereldwijde systeemrelevante financiële instellingen (G-SIFI's) over CMG's beschikken. Deze groepen moeten leiden tot een betere coördinatie en samenwerking tussen de autoriteiten van het land van herkomst en het land van ontvangst van een G-SIFI met betrekking tot het voorbereiden op en het faciliteren van een doelmatig beheer en/of doelmatige afwikkeling van een instelling in het geval het bedrijf getroffen wordt door een grensoverschrijdende financiële crisis. Toezichhoudende autoriteiten, centrale banken, afwikkelingsautoriteiten, ministeries van Financiën en de overheden die verantwoordelijk zijn voor de garantiestelsels van jurisdicties die land van herkomst of ontvangst zijn van de entiteiten van de groep die van belang zijn voor de afwikkeling, moeten in de CMG's vertegenwoordigd zijn en nauw samenwerken met autoriteiten in andere jurisdicties waar bedrijven systeemrelevant zijn. Aangezien CMG's verantwoordelijk zijn voor herstel- en afwikkelingswerkzaamheden, bijvoorbeeld voor herstel- en afwikkelingsplannen, zouden ze gezamenlijk door een vertegenwoordiger van de toezichhoudende autoriteit en een vertegenwoordiger van de afwikkelingsautoriteit moeten worden voorgezeten.

¹⁷ http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_111104cc.pdf

2. Grensoverschrijdende stabiliteitsgroepen

Reeds in 2008 is er op EU-niveau een memorandum van overeenstemming (MoU) getekend waarin vrijwillige specifieke samenwerkingsovereenkomsten (VSCA's) zijn geïntroduceerd tussen partijen die zich vanwege de aanwezigheid van één of meerdere financiële groepen dezelfde zorgen om de financiële stabiliteit maken. Op grond van het MoU kunnen de relevante partijen van de VSCA's onder andere overeenkomen om een CBSG op te richten en als samenwerkingsplatform te gebruiken voor het verhogen van de paraatheid om op een crisis te reageren en het beheer en/of de afwikkeling van een grensoverschrijdende financiële crisis te vereenvoudigen.

4.2.8 GEBRUIK VAN TOEZICHTSMAATREGELEN EN -BEVOEGDHEDEN

- 78 De ECB is bevoegd belangrijke kredietinstellingen in deelnemende lidstaten op te dragen in een vroeg stadium stappen te ondernemen om problemen met betrekking tot de naleving van prudentiële vereisten, de deugdelijkheid van het bestuur en de toereikendheid van de risicodekking aan te pakken om zo de levensvatbaarheid van de kredietinstelling te garanderen. Voordat de ECB besluit zijn toezichthoudende bevoegdheden in te zetten voor belangrijke kredietinstellingen, kan de ECB proberen de problemen eerst op informele wijze op te lossen, bijvoorbeeld door een zitting met het bestuur van de kredietinstelling te organiseren of een interventiebrief te versturen.
- 79 Het soort actie hangt af van de ernst van de gebreken, de benodigde tijd, de mate van bewustzijn bij de kredietinstelling, de mogelijkheden en betrouwbaarheid van de bestuursorganen en de beschikbaarheid van menselijke, technische en kapitaalmiddelen bij de kredietinstelling. Als de actie op de nationale wetgeving van een deelnemende lidstaat gebaseerd is, kan de betreffende NBA gevraagd worden ondersteuning te bieden om te garanderen dat aan alle wettelijke vereisten wordt voldaan.
- 80 Toezichtsbevoegdheden bestaan uit maatregelen die gekenmerkt worden door een toenemende intensiteit op het gebied van inhoud en vorm en kunnen het volgende inhouden:
- het opstellen van een gedetailleerd overzicht van de te behalen doelstellingen en de tijdspanne waarin deze bereikt moeten worden, waarbij de kredietinstelling, voor eigen verantwoordelijkheid, tegelijkertijd de taak krijgt toegewezen de meest doelmatige maatregelen vast te stellen, zonder dat hierbij andere beperkingen of regels worden opgelegd dan in het juridisch kader worden vermeld;

- het nemen van specifieke maatregelen voor prudentiële doeleinden, zoals het opleggen aan de kredietinstelling van specifieke acties met betrekking tot gereguleerde zaken (organisatie van risicobeheer en interne controles, kapitaaltoereikendheid, toegestane deelnemingen, risicobeperking, openbaarmaking) of operationele limieten of verboden;
- het gebruik van andere juridische interventiebevoegdheden, gericht op het corrigeren of afwikkelen van onregelmatigheden, nalatigheid of specifieke onachtzaamheid;
- de verplichting voor een kredietinstelling om een plan te presenteren waarin ze aangeeft hoe de naleving van toezichtsvereisten hersteld kan worden.

81 Op het gebruik van toezichtsbevoegdheden wordt toegezien door middel van een tijdige beoordeling van de ECB van de naleving door de kredietinstelling van de aanbevelingen, toezichtsmaatregelen of andere toezichtsbesluiten die ze opgelegd heeft gekregen. De follow-up is gebaseerd op doorlopend toezicht en inspecties ter plaatse; de ECB zal optreden als niet-naleving wordt geconstateerd. De controleprocedures bieden de garantie dat de ECB alle onregelmatigheden en tekortkomingen die tijdens het uitvoeren van de toezichtsmaatregelen bij een kredietinstelling worden geconstateerd op een adequate wijze aanpakt, om het risico op faillissement van de kredietinstelling te beperken.

4.2.9 HANDHAVING EN SANCTIES

82 Als er inbreuken op de regelgevingsvereisten zijn geconstateerd en kredietinstellingen en/of het bestuur ervan hiervoor moeten worden bestraft, kan de toezichthouder sancties opleggen. De ECB kan kredietinstellingen een administratieve geldboete opleggen van maximaal twee keer de waarde van de winsten die zijn behaald of de verliezen die zijn vermeden door de overtreding, wanneer deze kunnen worden vastgesteld, of maximaal 10% van de totale jaaromzet in het voorafgaande boekjaar. Daarnaast kan de ECB in het geval van een inbreuk op een toezichtsbesluit of toezichtseisen van de ECB een dwangsom opleggen om de betrokken personen te dwingen dit besluit of deze eisen van de ECB na te leven. Deze dwangsom wordt per dag berekend totdat de betrokken personen het toezichtsbesluit of de toezichtseisen van de ECB naleven en kan maximaal voor een periode van zes maanden worden opgelegd.

83 De Afdeling Handhaving & Sancties van de ECB onderzoekt (in de geest van een transparant onderzoek en transparante besluitvorming) vermeende inbreuken van kredietinstellingen op rechtstreeks geldende EU-wetgeving, nationale wetgeving die EU-richtlijnen of verordeningen en besluiten van de ECB omzet, die in het kader van het dagelijkse toezicht door een JST zijn waargenomen. In een dergelijk geval stelt het JST de feiten vast en verwijst het de zaak door naar de Afdeling Handhaving & Sancties waar deze verder onderzocht zal worden. De Afdeling

Handhaving & Sancties opereert onafhankelijk van de Raad van Toezicht om de onpartijdigheid van de leden van de Raad van Toezicht bij het nemen van een besluit tot sanctie te kunnen garanderen.

- 84 De Afdeling Handhaving & Sancties is tevens verantwoordelijk voor het verwerken van meldingen van inbreuken op relevante EU-wetgeving door kredietinstellingen of bevoegde autoriteiten (waaronder de ECB) in de deelnemende lidstaten. De ECB stelt een rapportagemechanisme in om personen die meer weten over mogelijke inbreuken op relevante Uniewetgeving door onder toezicht staande entiteiten en bevoegde autoriteiten aan te moedigen en in staat te stellen dergelijke inbreuken aan de ECB te melden. Dergelijke verslagen zijn een effectief instrument om gevallen van wangedrag bij bedrijven aan het licht te brengen.

4.3 TOEZICHT OP MINDER BELANGRIJKE INSTELLINGEN

- 85 Het SSM stelt zich ten doel het EU-beleid met betrekking tot prudentieel toezicht op kredietinstellingen op een coherente en effectieve manier uit te voeren, zodat het single rulebook voor financiële dienstverlening voor alle kredietinstellingen in de betrokken lidstaten op dezelfde manier wordt toegepast en het toezicht op de kredietinstellingen van de hoogst mogelijke kwaliteit is en niet door niet-prudentiële overwegingen belemmerd wordt. Bovendien heeft de ervaring met de financiële crisis uitgewezen dat kleinere kredietinstellingen ook een bedreiging voor de financiële stabiliteit kunnen vormen. Daar moet de ECB toezichthoudende taken kunnen uitvoeren met betrekking tot alle kredietinstellingen en in deelnemende lidstaten gevestigde filialen van kredietinstellingen die zijn gevestigd in niet-lidstaten. Deze doelstellingen kunnen alleen bereikt worden door:

- samenwerking in goed onderling vertrouwen tussen de NBA's en de ECB;
- een effectieve informatie-uitwisseling binnen het SSM;
- een harmonisering van de processen en de consistentie van toezichtsresultaten.

- 86 NBA's zijn verantwoordelijk voor het directe toezicht op minder belangrijke instellingen, met uitzondering van gemeenschappelijke procedures die een gedeelde verantwoordelijkheid van de ECB en de NBA's zijn¹⁸. Ze plannen hun doorlopende toezichthoudende activiteiten en voeren deze uit op basis van het gemeenschappelijk kader en de methodologieën die voor het SSM zijn ontwikkeld. Hierbij houden de NBA's rekening met de algehele toezichtstrategie van het SSM

¹⁸ Zie figuur 7 en artikelen 14 en 15 van de GTM-Verordening met betrekking tot vergunningen, verwerving van gekwalificeerde deelnemingen en intrekking van vergunningen

en maken ze gebruik van hun eigen middelen en besluitvormingsprocedures.¹⁹ Doorlopende activiteiten omvatten onder andere het organiseren van vergaderingen met het hogere management van minder belangrijke instellingen, het uitvoeren van regelmatige risicoanalyses in het betreffende land en het plannen en uitvoeren van inspecties ter plaatse. NBA's blijven tevens toezicht houden op gebieden die niet onder de GTM-Verordening vallen.

- 87 Hoewel de NBA's de primaire verantwoordelijkheid dragen voor het organiseren en uitvoeren van het toezicht op minder belangrijke instellingen, kan personeel van de ECB aan bepaalde activiteiten deelnemen, bijvoorbeeld aan inspecties ter plaatse. Naast het verstrekken van expertise en het bieden van ondersteuning aan NBA's, wordt hierdoor de uitwisseling van personeel tussen NBA's (en tussen NBA's en de ECB) bevorderd en gefaciliteerd, hetgeen bijdraagt aan het stimuleren van een gemeenschappelijke toezichtscultuur in het SSM.
- 88 Tegelijkertijd is de ECB verantwoordelijk voor de effectieve en consistente werking van het SSM en belast met een toezichtsverantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de door de NBA's uitgevoerde toezichthoudende activiteiten van de hoogst mogelijke kwaliteit zijn en dat de toezichtsvereisten consistent zijn voor alle kredietinstellingen die onder het SSM vallen. Deze taak wordt uitgevoerd door het Directoraat-Generaal Microprudentieel Toezicht III van de ECB.
- 89 Het DG Microprudentieel Toezicht III van de ECB bereikt de eerder genoemde doelstellingen door de door DG Microprudentieel Toezicht IV ontwikkelde toezichtsaanpak voor belangrijke instellingen op een evenredige manier toe te passen. Het DG Microprudentieel Toezicht III bestaat uit drie afdelingen:
- De Afdeling Overkoepelend toezicht en NBA-betrekkingen is verantwoordelijk voor de samenwerking met NBA's en houdt toezicht op hun toezichtsaanpak ten opzichte van minder belangrijke instellingen, zodat een hoog niveau van toezicht kan worden gegarandeerd en de consistente toepassing van toezichtsprocessen en -procedures door NBA's kan worden ondersteund, waarbij de afdeling in de toezichthoudende taak van de ECB als eerste aanspreekpunt voor NBA's dient. De afdeling voert in samenwerking met DG Microprudentieel Toezicht IV tevens de kwaliteitsborging uit voor de toezichtsprocessen bij NBA's (horizontale en gespecialiseerde afdelingen).
 - De Afdeling Institutioneel en Sectoraal oversight controleert (in samenwerking met DG Microprudentieel Toezicht IV) specifieke subsectoren van het bankwezen (bijv. spaarbanken, coöperatieve banken) en individuele minder belangrijke instellingen op

¹⁹ In de GTM-Kaderverordening wordt beschreven in welke situaties conceptbesluiten aan de ECB moeten worden gemeld *voordat ze worden verzonden* aan de minder belangrijke instellingen.

basis van hun positie in de prioritaire rangschikking (d.w.z. risico- en effectbeoordeling) en voert thematische controles uit. De afdeling beoordeelt tevens of de ECB het directe toezicht op een bepaalde instelling op zich moet nemen en neemt -in samenwerking met DG Microprudentieel Toezicht IV- deel aan onderzoeken ter plaatse bij minder belangrijke instellingen. Bovendien is de afdeling verantwoordelijk voor crisisbeheersingsactiviteiten die betrekking hebben op minder belangrijke instellingen.

- De Afdeling Analyse en Methodologische Ondersteuning ontwikkelt en onderhoudt de methodologie - gebaseerd op de door DG Microprudentieel Toezicht IV ontwikkelde toezichtsaanpak - voor de classificatie van minder belangrijke instellingen en de toepassing van het RBS/SREP erop. Deze afdeling is tevens verantwoordelijk voor reguliere toezichtsrapportage over minder belangrijke instellingen en voor het toezicht op de risico's en kwetsbaarheden van subsectoren van het bankwezen.

90 In de volgende gedeelten wordt een overzicht gegeven van de processen en procedures die met betrekking tot het toezicht op minder belangrijke instellingen door het ECB worden uitgevoerd.

4.3.1 INFORMATIEVERZAMELING

91 Kredietinstellingen in Europa zijn via hun onderlinge kortlopende en langlopende leningen en handelsactiviteiten met elkaar verbonden. Het is daarom belangrijk dat er een bredere analyse op het niveau van de bedrijfstak wordt uitgevoerd, zodat onder andere eventueel besmettingsgevaar kan worden opgevangen en kan worden bepaald welke toezichthoudende beleidsmaatregelen de ECB en de NBA's met betrekking tot minder belangrijke instellingen moeten nemen.

92 Om de oversightfunctie uit te kunnen oefenen en financiële stabiliteit in het eurogebied te kunnen garanderen ontvangt de ECB regelmatig kwantitatieve en kwalitatieve informatie over de minder belangrijke instellingen. Deze informatie wordt verstrekt middels vastgestelde rapportageprocedures tussen de ECB en de NBA's. Met de ontvangen informatie kan de ECB bepaalde risico's in individuele instellingen waarnemen en een brede analyse van de bedrijfstak uitvoeren, die op haar beurt weer de algemene doelstellingen van de ECB op het gebied van toezicht ondersteunt. Op basis van deze analyse kan de ECB tevens gebieden vaststellen waar regelgeving, richtsnoeren of algemene instructies van de ECB nodig zijn om consistentie van het toezicht en de toepassing van strenge toezichtnormen te garanderen.

93 Naast de reguliere informatie die de ECB van de NBA's ontvangt (inclusief toezichtsrapportages aan bevoegde autoriteiten) en in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel kan de ECB

tevens verzoeken om aanvullende informatie over minder belangrijke instellingen, over het algemeen van NBA's, die het voor de uitvoering van de oversighttaak nodig acht.

4.3.2 OVERSIGHT OP TOEZICHTHOUDENDE ACTIVITEITEN

- 94 De ECB is verantwoordelijk voor het algemene toezicht op de toezichthoudende activiteiten van de NBA's om ervoor te zorgen dat het toezicht op de minder belangrijke instellingen op toereikende en geharmoniseerde wijze wordt uitgevoerd. Het overkoepelende toezicht kan bijvoorbeeld worden uitgevoerd via controles van bepaalde onderwerpen (bijv. risicogebieden) bij alle of een gedeelte van de NBA's. Het geeft een gericht inzicht in het toezicht van de NBA's op het niveau van individuele instellingen of groepen vergelijkbare instellingen.
- 95 Bovendien verstrekken NBA's materiële concepttoezichtsbesluiten en -procedures aan de ECB. De reikwijdte van deze besluiten en procedures wordt gedefinieerd in de GTM-Kaderverordening. Het betreft hier met name besluiten en procedures die een belangrijke invloed op de minder belangrijke instellingen hebben en besluiten en procedures die verband houden met het verwijderen van leden uit raden van bestuur van minder belangrijke instellingen en de benoeming van speciale managers. Er wordt getracht een balans te vinden tussen het verstrekken van informatie aan de ECB over NBA-activiteiten die van essentieel belang voor de integriteit van het SSM zijn en het voorkomen dat de ECB met meldingen wordt overspoeld. NBA's dienen de ECB er tevens van op de hoogte te stellen als de financiële situatie van een minder belangrijke instelling snel en aanzienlijk verslechtert.
- 96 NBA's brengen regelmatig verslag uit aan de ECB over minder belangrijke instellingen in een vorm die door de ECB is vastgesteld. Daarnaast zijn er enkele ex-post rapportageprocedures ingesteld in het kader waarvan NBA's regelmatig verslag uitbrengen over de maatregelen die ze hebben genomen en over de uitvoering van hun taken met betrekking tot minder belangrijke instellingen.
- 97 De ECB controleert tevens de manier waarop NBA's toezichtnormen, processen en procedures van het SSM, zoals het SREP, toepassen met betrekking tot minder belangrijke instellingen. Oversight op processen omvat onder andere ook een beoordeling of de normen op een geharmoniseerde wijze worden toegepast en een controle of vergelijkbare situaties tot vergelijkbare resultaten leiden in het SSM. De ECB kan tevens aanbevelingen doen om gebieden te veranderen waar verdere harmonisatie vereist is en kan indien nodig normen op het gebied van toezichtspraktijken ontwikkelen. Aan de hand van de oversight activiteiten van de ECB wordt beoordeeld of en hoe de SSM-normen en -processen verbeterd kunnen worden, zodat de gemeenschappelijke doelstelling van een geharmoniseerd en effectief toezicht in het SSM kan worden bereikt.

4.3.3 INTERVENTIEBEVOEGDHEDEN VAN DE ECB

- 98 De ECB bepaalt in samenwerking met de NBA regelmatig of de status van een instelling van “minder belangrijk” naar “belangrijk” is verschoven doordat ze aan de in de GTM-Verordening (zie kader 1) vermelde criteria voldoet, of andersom, en beslist of de verantwoordelijkheid van het toezicht op individuele instellingen van één of meer NBA's moet worden overgenomen of dat het directe toezicht moet worden beëindigd.
- 99 De ECB kan te allen tijde ook uit eigen beweging, na overleg met NBA's, besluiten om direct toezicht op een minder belangrijke instelling uit te oefenen indien dit nodig is om de consistente toepassing van strenge toezichtnormen te garanderen, bijvoorbeeld als de instructies van de ECB niet door de NBA zijn opgevolgd en de consistente toepassing van de hoge toezichtnormen daarom in gevaar is gekomen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de verslechtering van de financiële situatie van een minder belangrijke instelling of het instellen van crisisbeheersingsmaatregelen niet noodzakelijkerwijs redenen voor de ECB hoeven te zijn om het toezicht van de verantwoordelijke NBA's over te nemen.

4.4 ALGEGHELE KWALITEITS- EN PLANNINGCONTROLE

- 100 Het toezicht op zowel belangrijke als minder belangrijke instellingen vereist algemene mechanismen om te garanderen dat de SSM-aanpak met betrekking tot toezicht in alle onder toezicht staande entiteiten consistent is en van de hoogst mogelijke kwaliteit blijft. Dit houdt in dat verschillen in behandeling tussen de twee groepen instellingen moeten worden voorkomen en dat de toezichtsaanpak en het evenredigheidsbeginsel op een gestructureerde wijze worden toegepast.

4.4.1 KWALITEITSBORGING

- 101 Het doel van kwaliteitsborging is te beoordelen of het gemeenschappelijke methodologische kader consistent wordt toegepast en ervoor te zorgen dat dit kader wordt nageleefd. Bovendien wordt met behulp van kwaliteitsborging de kwaliteit van de toezichthoudende praktijken gecontroleerd. De horizontale kwaliteitscontrole van de JST's wordt uitgevoerd door een speciale afdeling van DG Microprudentieel Toezicht IV van de ECB, terwijl de kwaliteitsborging van het toezicht van de NBA's op minder belangrijke instellingen wordt uitgevoerd door de Afdeling Overkoepelend toezicht en NBA-betrekkingen van DG Microprudentieel Toezicht III.
- 102 Dit is met name belangrijk omdat het SSM in meerdere deelnemende lidstaten actief is en bij het SSM niet alleen de ECB, maar ook nationale toezichthouders betrokken zijn. De

belangrijkste doelstelling van kwaliteitsborging is vaststellen op welke manier methodologieën, normen en toezichtsbeleid verder kunnen worden verbeterd.

4.4.2 PLANNINGCONTROLE

- 103 In het geval van belangrijke instellingen controleert de Afdeling Planning & coördinatie van de SEP's van de ECB regelmatig of de taken die in de SEP's worden beschreven door de JST's zijn uitgevoerd, en verzoekt zij indien nodig om corrigerende maatregelen. Voor de minder belangrijke instellingen wordt de toezichtsplanning door de NBA's uitgevoerd, indien nodig onder supervisie van DG Microprudentieel Toezicht III. Bovendien worden SEP's op basis van de bevindingen uit eerdere periodes ontwikkeld en bijgewerkt. Bevindingen worden met de betrokken partijen besproken om toekomstige activiteiten te verbeteren en verder te harmoniseren.

5 AFKORTINGEN

BRRD	Bank Recovery and Resolution Directive (Richtlijn herstel en afwikkeling van banken)
CBSG	Cross-border stability group (Grensoverschrijdende stabiliteitsgroep)
CMG	Crisis management group (Crisisbeheersingsgroep)
CRD IV	Capital Requirements Directive (Richtlijn Kapitaalvereisten)
CRR	Capital Requirements Regulation (Verordening Kapitaalvereisten)
EBA	Europese Bankautoriteit
ECB	Europese Centrale Bank
ESFS	European System of Financial Supervision (Europees Stelsel voor Financieel Toezicht)
ESM	Europees Stabiliteitsmechanisme
ESRB	European Systemic Risk Board (Europees Comité voor Systeemrisico's)
EU	Europese Unie
FSB	Financial Stability Board (Raad voor Financiële Stabiliteit)
G-SIFI's	Global Systemically Important Financial Institutions (wereldwijde systeemrelevante financiële instellingen)
ICAAP	Internal capital adequacy assessment process (intern beoordelingsproces van de kapitaaltoereikendheid)
ILAAP	Internal liquidity adequacy assessment process (intern beoordelingsproces van de liquiditeitstoereikendheid)
JST	Joint Supervisory Team (Gezamenlijk Toezichtsteam)
MoU	Memorandum of Understanding (memorandum van overeenstemming)
NBA	Nationale bevoegde autoriteit (National competent authority)
RBS	Risicobeoordelingssysteem
SEP	Supervisory examination programme (Programma voor onderzoek door de toezichthouder)
SREP	Supervisory review and evaluation process (Proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder)
SSM	Single Supervisory Mechanism (Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme)